

Romano hangos

15.

ROMSKÝ HLAS – MĚSÍČNÍK ROMŮ V ČESKÉ REPUBLICE

ROČNÍK 11 • ČÍSLO 7–8 • VYŠLO 22. KVĚTNA 2009

zprávy

TEPLICE – Za fotografii s vlajkou nacistického Německa s hákovým křížem a několika rukama zdviženými k nacistickému pozdravu odsoudil 19. května teplický okresní soud tři muže k nepodmíněným trestům od půl roku do 14 měsíců. Fotografie pochází z března 2004 z teplického baru Slavie.

PRAHA – Nadace Charty 77 předala 19. května ocenění za občanskou statečnost. Cenu Františka Kriegla za rok 2009 obdrželi v rezidenci pražského primátora Jakub Štěrbík a Stanislav Vodička, kteří se postavili hajlujícím neonacistům. Oba ocenění dostali mj. šek na 20 000 korun.

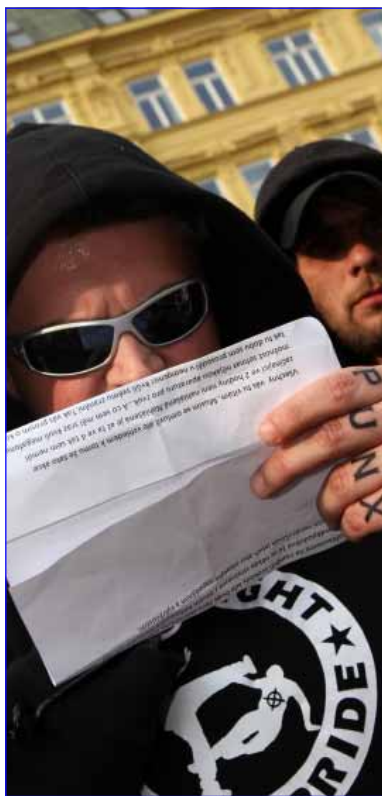
PRAHA – Vláda dá v budoucnu opět podnět k Nejvyššímu správnímu soudu na zrušení Dělnické strany (DS). Kabinet tak podle ministra vnitra Martina Peciny učiní okamžitě poté, co uplyne půlroční lhůta od prvního neúspěšného pokusu. Ten se odehrál začátkem března.

ZNOJMO – Asi 400 odpůrců neonacismu spontánně protestovalo proti přítomnosti DS ve Znojmě. Policie uzavřela Masarykovo náměstí, kde se sešla zhruba padesátka neonacistů. Protest proti neonacistům se snažil oficiálně nahlásit podnikatel Miloš Götz, ale radnice mu ho dvakrát zakázala.

PRAHA – Hospodářská krize zvyšuje riziko sociálního vyloučení Romů ze společnosti. Státy EU by proto Romům měly nabízet příležitosti k začlenění. Na zasedání integrované platformy pro začleňování Romů to 24. dubna řekl eurokomisař pro zaměstnanost Vladimír Špidla.

PRAHA – České republice dosud chybí antidiskriminační zákon, ačkoliv to byla jedna z podmínek přijetí do EU. Za nepřijetí zákonné normy hrozí ČR sankce. (kh)

Tři tisíce lidí v ulicích proti neonacismu

Brněnská demonstrace z 3. května zněla mnoha hlasy: většinou Romů, ale také anarchistů z Antify, katolického kněze i filmového režiséra.

Foto: jss, kš

ČESKÁ REPUBLIKA – Na 14 místech v zemi se v neděli 3. května sešlo asi 3 000 Romů, aby demonstrovali proti neonacismu. Akce byla organizována celorepublikově v reakci na útok zápalnými lahvemi na obydlí romské rodiny ve Vítkově sdruženími Dženo, Romea, Slovo 21, Romodrom, Demokratická aliance Romů a Sdružení Romů severní Moravy.

V Chomutově se demonstraci pokusilo narušit zhruba 100 neonacistů. Přítomno bylo asi 200 Romů. Na místo dorazila i skupina Romů z Prahy, Náchoda a Ústí nad Labem a ministr Michael Kocáb.

Pražské demonstrace se zúčastnilo asi 350 lidí, mezi nimi i ministr zahraničí Karel Schwarzenberg a filozof Erazim Kohák, členové romské kapely Bengas a pražský rabín Karol Sidon.

Ve Vítkově na Opavsku se sešlo přibližně 150 lidí. Romský aktivista Kumar Vishwanathan všechny

účastníky vyzval, aby se za zdraví malé holčičky modlili.

V Liberci na náměstí před radnicí přišla stovka lidí, v Jablonci byla akce mnohem větší a tamní organizátoři nezapomněli ani na tradiční romskou muziku. „Chceme vyjádřit podporu rodině z Vítkova, která se stala obětí žhářského útoku, a vyjádřit obavy z narůstajícího neonacismu,“ řekl organizátor Miroslav Kotlár z Libereckého romského sdružení.

Pod plzeňskou sochu T. G. Masaryka se dostavilo kolem 150 lidí, většinou Romů. „Chceme se už normálně zmobilizovat a sjednotit. Už je toho opravdu dost,“ uvedl Štefan Tišer, předseda Sdružení Romů a národnostních menšin Plzeňského kraje.

V Náchodu demonstrovaly přibližně dvě stovky lidí. „My jsme se k protestům připojili, protože cítime solidaritu s tou rodinou z Vítkova,“ řekl pořadatel Emil Baláž.

V Pardubicích se účastnilo shromáždění asi 150 lidí.

V Litvínově se zúčastnilo zhruba 150 lidí, mezi nimi Michael Kocáb. Romové mezi sebou začali vybírat i příspěvky pro rodinu dvouté holčičky, kterou popálil útok žhářů. Například v Krupce na Teplicku podle předáka Františka Horvátha vybrali téměř 6000 korun.

Do demonstrace v Ústí nad Labem se zapojilo přibližně 150 lidí.

Ostravské shromáždění asi 500 převážně Romů se pokusily narušit čtyři desítky neonacistů.

V kanadském Torontu se sešlo na 60 Romů. Na závěr proběhla sbírka na pomoc rodině ve Vítkově. Celkem se vybralo 1 150 dolarů, které budou poslány na účet založený v ČR.

V Hodoníně přišlo kolem 150 lidí, na demonstraci v Olomouci přijelo zhruba sto Romů.

(www.romea.cz, pp)

Více na str. 6–7

z obsahu

Emil Ščuka gratuloval

Další romští středoškoláci oslavili úspěch Pod radničním kolem

strana 2

Co se děje kolem ghett?

Šéf SRNM o Řápkové a Čunkovi

strana 3

Kocábova další šance

Ministr má ještě čas do podzimu

strana 4–5

Protest Romů v Brně

Padala ostrá slova také na adresu proromských neziskovek

strana 6–7

1. máj v hnědé barvě

Na náměstí Svobody vyřvávali i neonacisté z Rakouska a Německa

strana 8–9

Gypsy-radical: Musíme ukázat, že se nácků nebojíme!

Gypsy radical – kto a čo sa za týmto spojením evokujúcim nekompromisné zakročenie skrýva? Ľudia stojaci za vznikom sú, a žiadajú si naďalej ostať, v anonymite. S jedným z nich sa mi však podarilo skontaktovať a nahrat rozhovor o ich činnosti, úlohe a názoroch...

Kto teda ste? Prečo názov Gypsy-radical a čo radikálne sa za týmto názvom skrýva?

Rozhodně ne násilí. Chceme být radikální v přístupu, ale legální cestou. Radical, tedy jako radikální změna, je neformální uskupení lidí, kterým

není lhostejná aktivita neonacistických stran v období, kdy se začaly více radikalizovat. Několik lidí se začalo spontánně scházet a shodlo se na tom, že je potřeba něco dělat. Podotýkám, že je to neformální uskupení, kde vystupuje každý sám za sebe a může svým názorem nebo rozhodnutím přispívat k činnosti. Je to dobrovolné, bezplatné, nikdo na tom nevydělává, vše jde z našich vlastních kapes.

Kolik vás je?

Já nemůžu v této chvíli s přesností říct kolik nás je, protože jak jsem už

říkal, nejsme žádná organizace, která nabírá nové členy. Hodně lidí nás přes stránky www.gypsyradical.com kontaktuje, chce se stát členy, dokonce nám nabízí finanční podporu. My takové nabídky odmítáme s tím, že tohle je opravdu neformální sdružení. Jsou to stovky až tisíce lidí, kteří navštíví naše stránky, a jsou to desítky, kteří se chtějí stát členy.

Co můžeme nabídnout teď, je osobní setkání na místě nahlášené demonstrace nebo pochodu a případná spolupráce. Nicméně jsou v třiceti českých městech vytvořeny buňky, které koordinují obranné

mechanismy před a v průběhu demonstrace v dané oblasti, což v praxi značí mobilizaci asi stovky lidí.

Mám to teda chápat tak, že buňky fungují samostatně nezávisle na vás, alebo existuje akési epicentrum, odkiaľ dostávají informace a inštrukcie?

V podstatě existuje centrála, na kterou jsou tyto buňky napojené a částečně se řídí podle instrukcí. V ústředním bodě je právnické zastoupení a také velmi důležitá složka – koordinační tým taktické

Pokračování na str. 7

zaznamenali jsme

LETY U PÍSKU – Dne 13. května se konal v koncentračním táboře Lety u Písku pietní akt. Vláda na kultivaci a lepší přístupnost pamětního místa poskytuje 2,5 milionu korun. Správcem Letů se má stát Památník Lidice. Rozhodnuto je již také o částce 120 milionů korun pro výkup rekreačního střediska, které stojí na místě podobného pamětního místa Romů v Hodoníně u Kunštátu. To se má změnit v informační a školící středisko romského holocaustu, které by bylo detašovaným pracovištěm Muzea romské kultury v Brně.

VALAŠSKÉ MEZIRŘÍČÍ – V příštím školním roce mají ve Valašském Meziříčí otevřít dvě první třídy. Jedna bude výhradně z romských žáků. Tolik kritizované vylučování Romů, tentokrát ve školství, tedy dále intenzivně pokračuje, místo aby se omezovalo. Je jisté, že pro obce, které jsou zřizovateli základních škol, vládní programy nejsou směřovat ani ke zvažování, zda jsou oprávněné či nikoliv.

BRNO – Policisté a státní zástupci poslali k soudu šest lidí, kteří se účastnili prvomájového shromáždění DS v Brně. Měli na oděvu číslo 88, které v šifrované řeči neonacistů označuje pořadí písmen v abecedě a znamená „heil Hitler“.

PRAHA – Česká armáda podle ministra pro lidská práva Michaela Kocába zaměstnává až 90 sympatizantů neonacismu. Fanoušci extremistů jsou i v řadách policie. Podle Kocába tam extremisté získávají informace a na jejich základě se profesionalizují.

LITVÍNŮV – Kvůli zajištění bezpečnosti a čistoty v sídlišti Janov požádá Litvínov o pomoc mosteckou hospodářskou komoru. Důvodem výzvy je propad daňových příjmů města v důsledku globální krize a selhání státu, řekl starosta Daniel Volák (ODS).

OSTRAVA – Předseda ODS Mirek Topolánek se během své cesty na severní Moravu setkal začátkem května v Ostravě s představiteli Demokratického středu Romů ČR. Šlo o čisté přátelské setkání, řekl šéf sdružení Josef Facuna. „*Ale hovořit budeme i s panem Paroubkem a s každým politikem, který bude ochoten podpořit zákony proti extremismu,*“ řekl Facuna.

ÚSTÍ NAD LABEM – Jednička ústecké kandidátky ČSSD v loňských krajských volbách Jaroslav Foldyna se domnívá, že nasazení Řápkové je marketingový tah. „*Problémy s notorickými neplatiči by se měly řešit zákonem, a ne takovými partyzánskými akcemi,*“ řekl Foldyna.

PRAHA – Sběrka uspořádaná v neděli 3. května mezi účastníky 14 romských demonstrací v různých místech Česka vynesla asi 45 000 korun. Peníze organizátoři předají romské rodině, která se stala v dubnu ve Vítkově na Opavsku obětí žhářského útoku.

OSTRAVA – Zdravotní stav dvouleté dívky, která utrpěla rozsáhlé popáleniny při útoku ve Vítkově, zůstává stále velmi vážný.

PRAHA – Skupina Roma Realia se písemně obrátila na papeže Benedikta XVI., aby otevřel diskusi o postavení Romů v Evropě. Zároveň ho informovali o postavení Romů v Čechách. Oznámil to předseda Roma Realia Václav Miko, který je připraven sdílet to papežovi i ústně.

PRAHA – Průzkum centra pro výzkum veřejného mínění zjistil, že 75 % Čechů jsou Romové nesympatičtí. Za méně sympatické mají rovněž Rumuny, Albánce a Ukrajince. Češi mají nejraději sami sebe.

MOSKVA – Populární Gipsy.cz vystoupili 12. května v semifinále soutěže Eurosong v Moskvě s písní Aven Romale, dále se však nedostali. Přesto je jejich vystoupení úspěchem, protože ČR reprezentovala romská skupina, a to ještě písní, v níž zněla romština.

VÍTKOV U OPAVY – Více než půl milionu korun poslali lidé na konto sbírky pro romskou rodinu, které dosud neznámí žháři podpálili koncem dubna dům. Za tuto částku lze koupit rodinný domek v Kyjově, který je právě v nabídce za 650 000 Kč.

CHOMUTOV – Primátorka Chomutova Ivana Řápková, která proslula tvrdými kroky proti Romům za pomoci exekutorů, bude kandidovat do parlamentu za ODS. U lidí, kteří mají výhrady vůči Romům, si vysloužila značnou popularitu.

PRAHA – Michael Kocáb slíbil zeleným, že je ve volbách podpoří koncertem své kapely Pražský výběr. Muzikanti se však odmítají politicky angažovat, a tak ministrové nezbyvá než si kapelu pro jediné vystoupení ve prospěch Strany zelených koupit.

PRAHA – Ministr Michael Kocáb dal vypracovat analýzu o negativních dopadech jednání radnice v Chomutově. Primátorka Řápková je v ní označena za „*šerifa proklatého města*“. Ta označila elaborát za snůšku lži a podává žalobu na ochranu dobré pověsti.

BRNO – Nad osudem uměleckého folklorního souboru Ondráš se stahují mraky. Byl dříve v působnosti armády a nyní by mohl být převeden do působnosti ministerstva vnitra. „*Je to otázka rozpočtu, který je velmi najať,*“ říká nový ministr vnitra Martin Pecina. V Ondráši působí i romský muzikant. (kh, pp)

Bengas, věstkyně a vařící kotel

BRNO – Kolem 3 800 návštěvníků, o sto procent víc než loni, zavítalo 16. května do Muzea romské kultury v rámci Brněnské muzejní noci. Hvězdou večera byla především pražská kapela Bengas, svoje umění předvedla také cimbálovka Ivana Gašpara Hriská. Už před vchodem do muzea vítal příchodů novojičínský soubor Cikne čhave, stejně jako olašská Čercheňa. Pro zájemce zůstaly až do půlnoci otevřené expozice fotografií z mezinárodní soutěže Romipen, romská malířka z Rakouska Ceija Stojková zde vystavuje svoje obrazy.

Dlouhá řada se vlnila na zahradě muzea před stanem, kde úřadovaly dvě romské věstkyně. „*Zeptejte se jich, jak to v budoucnu dopadne s vydáváním Romano hangos,*“ domáhal se zprostředkování šéfredaktor RH u právničky Dity Horové, která vydržela stát ve frontě přes hodinu. Marně, dotyčná se věstkyně ptala hlavně na osobní život. Někteří si z fronty odskočili a pochutnávali si na „haluški ciraleha“, jiní na „marikla lehvariha“, jak se nazývají jídla romské kuchyně. Dlouho do noci hořel oheň pod kotlem s polévkou balkánských Romů.

Kaňku na vydařené akci udělala krádež osobních věcí pěti návštěvníků a předmětů z kanceláře muzea. (pp)

Foto: Lenka Grossmannová

Solidární pozdrav z Karlína

Nejsem Rom. Ani moje žena není Romka. Přesto jsme se na karlínské Demonstraci proti rasismu 3. května cítili mezi svými. Sluníčko pěkně svítlo a z tváří před kostelem Cyrila a Metoděje, romských i těch jako moje, svítila dobrá vůle. Tak přece, vzdor vši nenávisti, nejsme my Češi na jedno brdo. Buď Bohu chvála za vše kroupenaté! Vždyť pestrost je život!

Máme s rasismem trochu zkušenosti ze zápasů o rovnoprávnost ve Spojených státech před čtyřiceti lety. I tam byla nenávist, i tam byly mnoholeté krivdy i vraždy. Jenže byl tam i Martin Luther King. Ten nás posiloval, když nás dusily hněv a beznaděj. Od toho jsme se naučili, že nespravedlnost po staletí vžitá v lidech se začne měnit, teprve když se její oběti přestanou dusit spravedlivým hněvem a začnou se organizovat, sjednocovat, jednat a mluvit jedním hlasem. I proto mi bylo v Karlíně dobře. Tam organizovali a vedli Romové. My ostatní jsme

byli jejich hosté. Děkujeme za pozvání!

Pak to druhé: nespravedlnost začne ustupovat, když ji slovem i činem odsuzuje podstatná část většinového obyvatelstva. To u nás dosud příliš slavné nebylo. Proto sponzánní rozhořčení velké části dosud lhostejného většinového obyvatelstva nad žhářským útokem 20. dubna ve Vítkově mi připadalo jako vlašťovka, která jaro ještě nepřináší, avšak ohlašuje. Nenechme je opadnout!

Martin Luther King učil ještě něco. Nenechme se unést hněvem, i když je spravedlivý. Hněv je špatný rádce, vede k násilí – jenže násilí zvyhodňuje silnějšího. Zbrani slabšího musí být zákon. To hlásal King i na americkém jihu, kde šerifové obvykle otevřeně stranili rasistům a poroty odmítaly odsoudit bílé vrahy černých obětí. Po letech mohu doznat, že měl pravdu.

Naučil nás také něco velmi praktického – rozezpívat shromáždění,

když nahromaděné ponižování hrozí výbuchem vášně. Když v Karlíně hněv – pochopitelný, oprávněný a přesto ničivý – začal tříštit vůli ke spravedlnosti, mohli jsme jej překonat, kdyby muzikanti popadli své nástroje a rozezpívali zaraženou většinu přítomných. Kdysi před lety jsme zpívali, že „*jak strom u vody sazený, nedáme se hnout*“ a nebo „*Jednou budem dál...*“. Naučte nás své písně! Ve zpěvu je obrovská síla.

Hlavně je ale obrovská síla v solidaritě všech lidí dobré vůle. Před čtyřiceti lety v USA nemohl člověk tmavé pleti v mnoha státech ani užít veřejné WC. Dnes je americkým prezidentem Barack Obama. Když to dokázali tam, proč ne u nás? Víme, Česká republika není Amerika. Jenže v solidaritě lidí dobré vůle je všude velká síla. Odcházel jsem z Karlína s nadějí, že hrůzná vítkovská drama bude jiskrou, která zažehne zář spravedlivějšího zítřku.

Erazim Kohák

Emil Ščuka gratuloval absolventům

Freskový sál na Staré radnici v Brně patřil v pátek 22. května absolventům Střední školy managementu a práva na Vranovské ulici. K završení studia jim pogratuloval ředitel školy Milan Ščuka a manažerka školy Martina Kotišová. Pak následoval slavnostní přípitek v restauraci Pod radničním kolem.

Text a foto: pp

Dar od Renaty Köttnerové: 15000

BRNO – Celkem 15 000 korun darovala Romano hangos (RH) Renata Köttnerová, koordinátorka Olomouckého kraje pro menšiny. Jde prozatím o největší částku, darovanou RH za poslední rok a půl. Už dříve věnovali RH finanční dar také poslanci Evropského parlamentu za ČSSD Richard Falbr (5000 Kč), Jan Březina za KDU-ČSL (6000 Kč) a Milan Horáček za německé Zelené (9500 Kč). Byli jediní ze všech českých poslanců, senátorů a europoslanců, kteří jsou součástí asi tisícovky lidí, které každý měsíc informujeme o novinkách a obsahu právě vydaného čísla RH. Renatě Köttnerové děkujeme a její podporu oceňujeme. (pp, kh)

Zlý Cikán a hodný Rom?

Říct o sobě, že jsi Cikán, který se snaží někde uchytit a udělat si dobré jméno, je velice složité. Zvláště dnes, kdy se termín Cikán považuje za hanlivý a někteří lidé romské národnosti ho berou jako těžkou urážku. V tento moment si klademe otázku – proč?

Cikán nebo Rom?

Pojmem Cikán se souhrnně označují různé skupiny národa, pocházející z území dnešní Indie. Nejdůležitějšími zástupci jsou Romové a Sinti. Tento pojem má více významů. Například na některých místech Slovenska, v Moravskoslezském kraji nebo také v Polsku se slovem „cigán“ označují lháři. Povšimněme si ovšem, že slovem Cikán označujeme širokou skupinu Romů (světské Cikány, pocházející z Německa, kterým se též říká „komedianti“, a také Romy, které známe všichni). Na mezinárodním srazu Romů v Londýně roku 1971 bylo označení Cikáni nahrazeno pojmem Romové. Proč se ale nahradilo základní slovo pojmem novým a cizím? Tímto slovem byly tak trochu zapřeny naše kořeny a také historie. Nemůžu se zbavit myšlenky, že toto přejmenování mělo pozdvihnout Cikány na vyšší úroveň. Cikán ale zůstane Cikánem, i kdyby byl stokrát přejmenovaný, by řekl klasik.

Nejsem Cikán, ale Rom!

Co si pomyslíte o člověku, který tohle o sobě řekne? Někdy nám zůstává rozum stát při této odpovědi. Když to vezmeme z významového hlediska, tak obě dvě slova znamenají totéž. Jak už bylo řečeno, slovo Cikán zní pro některé sprostě a urážlivě. Rom na mě ale působí jako citově zabarvené slovo. Pou-

há zdobnělina. Před rokem 1971, tudíž před shromážděním Romů v Londýně, si naši předci říkali Cikáni. Jak by si mohli říkat jinak, když ještě slovo Rom neexistovalo. Když o sobě řekne Cikán, že je Rom, možná to zní lépe, ale význam je naprosto stejný.

Vyrůstal jsem mezi bílými, nejsem Cikán

Tak octnout se v téhle situaci, to je opravdu bonbónek. Jako kdyby Čech řekl, že vyrůstal mezi Francouzi, tudíž z toho pro něj vyplývá, že není Čech, ale Francouz. Ale co krev, která mu proudí v žilách? Stydí se snad za to, kdo je a kdo jsou jeho rodiče a vůbec jeho předci? Ještě horší situace nastává, když vám „čistokrevný“ Cikán řekne, že vůbec není Cikán, a začne ostatní Cikány urážet. S tím jsem se jednou setkala a věřte, že pocit je to nezavídníhodný. Těmto lidem je lepší raději nic neříkat. Popírat svoji krev, ano či ne?

Jsem Cikán? Chovám se tak podle toho!

Otázka zní, jak se Cikán chová. Jestli tak, jak vidíme v mnoha případech, nebo jako slušný člověk. To je, myslím, otázka výchovy. Někteří

Cikáni se už mezi Čechy začlenili, a to bez potíží. Ale zkuste si někdy představit, že procházíte noční ulicí, kde bydlí převážně Cikáni. Rozbitá okna a zničené fasády domů vyvolávají strach. Smetí a zápach, nic příjemného, že? Kolem vás prochází hlouček polonahých dětí. Vás obkličí pocit úzkosti a lítosti. A opět je tu otázka – proč? Životní úroveň mnoha Cikánů v osadách nebo na sídlišťích je špatná. Mohou si za zlostlost ti lidé sami? Myslím, že do určité míry mohou. Školy jsou otevřené pro každého. Když se opravdu chce, dá se toho zvládnout dost. Proč někteří nechťejí pracovat a ani do školy je nikdo nedostane? Je to lenivost? Rodič by se měl postarat alespoň o své děti, když už se mu nechce starat o sebe. Státní dávky jsou jediným příjmem, kterého se takový člověk dočká. Buď nakoupí vše potřebné pro rodinu, nebo jednoduše jde a utratí to za zbytečnosti, prohraje v hazardních hrách, nebo utratí za alkohol. Situace je ale sakra zapeklitá!

Když Čech vidí, že se Cikán snaží, žije na úrovni, chová se slušně a je vychovaný, nedělá mu to problém. Když ale vidí válet se Cikána někde na nádraží a ještě totálně opilého, když malé děti pobíhají okolo lidí a žebrají peníze, když vidí zloděje a nevychovence, není divu, že má na nás takový názor. Ze sta Cikánů nezachrání situaci jeden slušný.

Multikulturalismus v Čechách tak poněkud zaostává. K bezproblémovému soužití různých etnických skupin, jejich kultur, náboženství a jazyků máme zřejmě zatím hodně daleko. Co by se s tím dalo dělat? Využít hlavně mladých Cikánů, kteří myslí na budoucnost.

Lucie Oračková

Romka/Cikánka, studuje Střední odbornou školu managementu a práva v Brně

Studie Ivana Veselého Kdo má právo reprezentovat Romy?

PRAHA – Druhý místopředseda Rady vlády pro záležitosti romské komunity Ivan Veselý nám zaslal svoji studii nazvanou **Kdo má právo v 21. století reprezentovat Romy? Holomkovy představy o elitě jako operativní mytologie**. Učinil tak i v reakci na dva k němu kritické články, které vyšly v Romano hangos č. 5–6 a vyslovil přání publikovat ji v novinách.

Ivan Veselý v ní kriticky rozebírá text Karla Holomka Vývoj romských reprezentací po roce 1989,

publikovaný ve sborníku Socioklubu před deseti lety. Končí závěrem, že Holomek místo analytických metod upřednostňuje vlastní, subjektivní přání. RH polemiky a navzájem protikladné názory vítá. Ovšem vzhledem k délce Veselého studie, a také proto, že již celá vyšla na internetových Britských listech letos 20. února, otiskujeme místo ní odkaz na její snadno dostupnou kompletní verzi.

Čtenáři ji najdou na www.blisly.cz/art/45453.html (pp)

Oslavili Den Evropy tancem

OLOMOUČ – V rámci oslav Dne Evropy 2009 na olomouckém Horním náměstí předvedly v pondělí 11. května 2009 romské děti tradiční romskou kulturu v doprovodném programu k akci. Den Evropy pořádá od roku 2003 Informační středisko Europe Direct Olomouc ve spolupráci s United Games of Nations a Domem dětí a mládeže Olomouc.

Na pódiu před radnicí se za velkého zájmu účastníků oslav, ale i kolemjdoucích, představily romské taneční soubory Miriklo statutárního města Olomouce a Společenství Romů na Moravě (SRNM), členové hudební skupiny SRNM Jiřího Somsího a další.

Text a foto Pavla Nachtmannová

komentář

Romská ghetta skrytá pod kobercem

KAREL HOLOMEK

Jiří Čunek napsal článek Romská ghetta pod kobercem (LN 13. 5.). Docela s ním tentokrát výjimečně souhlasím, protože veškeré samosprávy se tváří, že se nic neděje a dokonce tato ghetta svou politikou neustále rozšiřují, viz primátorka Chomutova, slovnatá to zachránkyně poctivých občanů proti těm nepoctivým a nepřizpůsobivým. Teď dokonce kandidátka ODS do parlamentu. Dá se čekat, že bude úspěšná, jako Čunek, který se vznesl do senátu na stejné vlně, dokonce ještě výše, i když se zdá, že to už byla jen jeho labutí píseň. Doufejme, že tak skončí i paní primátorka. Zatápí totiž nepřiměřeně těm největším chudákům ve svém městě, a to se odpustit jen tak nedá. Neví, že čím víc zatápí, tím více přispívá k vytváření masového lumpenproletariátu a ten potom nejen jí, ale celému městu zatopí mnohem hůř. Ale to bude až po volbách, kdy se teprve mnozí z těch, kteří ji volili, chytí za nos: „*Co jsme to zas udělali?*“

Myslím si ale, že titulek Čunkova článku není z jeho pera, to mu asi dala do vínku redakce sama, někdy to tak dělají. Protože v celém tom jeho článku je zřejmá až úzkostlivá snaha nezmínit Romy, jen lidi žijící nespořádaným způsobem života. Mimochodem, nepřipomíná vám to první republiku a zákon proti cikánskému zlořádu? Tento zákon potom pomohl nacistům skutečně s cikánským zlořádem skončit v plynových komorách.

Výborně, pan Čunek se výrazově velmi polepšil. On však nepokládá za chybu ani tak ta romská ghetta, jako spíše to, že se „ty věci a skutky“ nenazývají pravými jmény, a tím je celá společnost nemocná.

Trpí ti spořádání, kteří to nějak vedle nespořádaných vydrží, a celá společnost včetně politiků za ta léta proti tomu nic neudělala. Kdy se konečně dočkají slušní lidé klidu a úcty ve všech městech a vesnicích, klade pan Čunek naléhavou otázku.

To je otázka navýsost správná a pan Čunek říká, také správně, že to bude, až se ghetta odstraní, a že on jediný ve vládě učinil ten pokus k jejich odstranění svoji koncepcí, ač to nebylo v jeho gesci coby ministra pro místní rozvoj, protože ve vládě byl jediný, který tomu rozuměl.

Podstatou této koncepce, doplním troufale za pana Čunka, bylo rozdělení Romů na skupiny: ty pořádné z podstaty, ty kteří se dají převychovávat a ty naprosto ztracené. Ty lepší dát někam mezi slušné lidi a ty ztracené nechat shnit v ghettu. Stručně řečeno, doufám, že podstatu té koncepce jsem vystihl správně.

Tady musím panu Čunkovi, paní Řápkové, dokonce i panu Langrovi, nedávno ještě ministru vnitra, jehož neomalené hodnocení Romů všichni známe, říct, že věc se má trochu jinak. Především z celé populace Romů, žijících na území ČR je většina, kvalifikovaně bych to odhadoval na 75 %, zcela v pořádku, žije spořádaným životem, nikoho neobtěžují. Mezi touto skupinou je sice povážlivé procento těch, kteří jsou na sociálním dně, jako i jiní občané této země, a jsou obhospodařováni státem a samosprávami naprosto stejným způsobem, a to i pokud jde o sociální dávky. Řekl bych, že je jich polovina z tohoto celku. Jen malá skupina patří mezi ty, kteří obtěžují a žijí nespořádaně. A my, kteří neobtěžujeme a žijeme spořádaně a jsme zcela náhodou Romové, vedeme proti těm nespořádaným, shodou okolností také z našeho rodu, nesmiřitelný boj: jiný než ten Čunkův, Řápkové a spol.: koncepční a programový a trváme na tom, aby to nebyl boj izolovaný zoufalými pokusy jednotlivých resortů, samospráv a dalších institucí, včetně nevládní sféry, bez jakékoliv spolupráce a propojení.

Společně při tom na součinnost radnic, které ze zákona mají dělat programově a dlouhodobě s neplatiči něco, aby se nedostali na úplné dno, mají zadávat úkoly policii, která by měla konat i sama, a tvrdými a neúprosnými zákroky chránit ty spořádané občany proti těm nespořádaným. To se pohříchu neděje.

Tento boj nebere v úvahu většinu poctivých Romů. S těmi se jaksí nepočítá. Nejsou považováni za skupinu, která usiluje o stejný cíl, jako mají všichni poctiví lidé v této zemi. Rád bych tohle řekl už jednou provždy a pro všechny. Rozdělovat lidi na první, druhé a třetí kategorie, pane Čunku, nebudeme to už tu jednou bylo a skončilo to tragédií. Tedy alespoň doufám, že nebudeme, i když podle všeho, co vidím a slyším, si tak prosazením tohoto zákona demokracie jist u nás nejsem.

Kam zmizelo 6. číslo Romano hangos?

Minulé vydání RH bylo dvojčíslem, mělo tedy na první straně nést označení 5–6, nikoliv jen 5. Dvojčíslo, které si právě prohlížíte, nese proto označení 7–8. Tento „skok“ tedy neznamená, že jakoby „chybějící“ č. 6 bylo např. už při cestě z tiskárny na trase Adamov – Brno okamžitě rozprodáno či jinak „zmizelo ze světa“. Za chaos s číslováním se šéfredaktor omlouvá.

(pp)

www.romea.cz

Romský informační portál

Redakce Romano hangos se v květnu svých příspěvatelů dotázala:

Ministru Kocábovi byl čas prodloužen do podzimu, co by měl ještě stihnout?

Jiřina Somsiová

Vedoucí olomoucké pobočky SRNM.

Zakázat pochody neonacistů, zpřísnit tresty za rasistické útoky, obce by neměly vytvářet další ghetta. Měl by pomoci zajistit práci pro Romy, pedagogickým asistentům umožnit, aby pracovali ve školách atd.

Robert Sutorý

Romský terénní pracovník, Městský úřad Hranice (<http://samroma.wz.cz>).

Hlavně zabezpečit práci pro Romy. Pokud má člověk práci, hned se chová jinak, a je jedno, jestli je Rom nebo ne. A zaměřit se také na vzdělávání romských dětí, zajistit bezpečnost Romů, především v problematických místech. Hodně záleží na možnostech a motivaci. Když budou média víc informovat o romské kultuře, o pořádání festivalů, na jejichž organizaci by se podíleli samotní Romové, určitě se zvedne jejich prestiž.

Matěj Šarkozi

Společnost Člověk v tísni.

Vítám ministrův návrat, je to člověk na svém místě. Problémy soužití Romů a majority nevyřeší za tak kratičkou dobu nikdo. Přednostně by se měl zaměřit na zrušení Dělnické strany (DS) a potírání extremismu. To trápí Romy nejvíc. Za aktuální považují práci na památníku Žalov a Lety.

David Šarišský

IQ Roma servis, Brno (www.iqrs.cz).

Zrušit DS, zlepšit postavení Romů a pohled majority na ně, zvýšit zaměstnanost, zlepšit školství a bydlení. Celkově mně připadá atmosféra v republice hodně protiromská. Mělo by se s tím rychle něco dělat, aby naše děti nemusely hledat nový domov.

Helena Jedináková

Vzájemné soužití, Olomouc (www.vzajemnesouziti.cz).

Apelovat na zrušení DS, protože ta rozšířila dnešní extremismus. Měl by aspoň navrhnout koncepci na zrušení ghett, dohlédnout na řádné vyšetření Vítkova a odsouzení pachatelů. Víc toho stejně asi nestihne. Mohl by přimět i ostatní politiky, aby se šli osobně podívat, jak někteří lidé žijí. Mluvit o romské problematice jen v poslanecké sněmovně a před volbami, aby kandidáti získali voliče na svou stranu a přitom nevytáhli paty z kancelářů, to nestačí.

Lucie Obrovská

Liga lidských práv, právnička a pedagožka, Brno (www.llp.cz).

Jednoznačně by se měl zaměřit na problematiku rozsudku D. H. a ostatní ve věci vzdělávání romských dětí. Dověděl jsem se, že nemá ani základní informace k tomuto rozsudku, pro který nás Evropský soud pro lidská práva odsoudil za segregaci ve školství. Také bych apelovala na spolupráci ministerstva školství a resortu ministra Kocába. Udivuje mě, že tato dvě ministerstva při vzdělávání Romů nespolupracují. V rámci romské problematiky je vzdělání velice důležité a ministr by se měl, pochopitelně vedle například bytové politiky, věnovat hlavně školství.

Ivana Janišová

Psycholožka, Praha.

Nic moc se zvládnout nedá, snad jen konzistentní zabývání se některými tématy a trvání na některých postojích, které mohou dát společnosti impuls zamyslet se nad stavem věcí. Nepřijímat je samozřejmě a bez rozmyslu.

Jiřina Šiklová

Socioložka, publicistka, Praha.

Přednostně nemůže zvládnout nic, protože současná vláda je ochromená. Za to mohou ti, co svrhli předchozí vládu. Ministr Kocáb má velice omezené možnosti a za cokoliv, co udělá, bychom mu měli být vděční. Snad se mu podaří prosadit antidiskriminační zákon a z hlediska romské otázky Lety.

Kateřina Jacques

Parlamentní poslankyně.

Důležité je, že post ministra pro lidská práva SZ uhájila i v přechodné vládě přes odpor ostatních stran. V době silícího neonacismu a pouličních bitek je to odpověď všem extremistům: s vašimi ohavnými činy se nesmíříme a nebudeme je tolerovat! Ministr bude pokračovat v započatém úsilí boje s pravicovým extremismem. Na dobré cestě je dobudování památníků v Letech a Hodoníně. Ministr se jistě bude nadále pokoušet pomáhat sociálně vyloučeným Romům. K důležitým úkolům patří schválení zákona na ochranu před diskriminací a zákon o nestátních neziskových organizacích.

Radislav Dražan

Člen komise pro národnostní a etnické menšiny města Chebu.

Michael Kocáb by se měl hlavně postarat, aby agentury začaly fungovat pružně a opravdu pomáhaly Romům, aby se smysluplnými projekty dostali ze svízelné situace. Mám pocit, že Kocáb

O Kocáb, o Roma, the o ideos

Le ministros, le Michael Kocáb, hin imar ča čepo ideos andro neve vol'bi. Vaš ada bi leske kampolas savorestar so nekhsigeder te thovel nevi zora'i troma (zákony) pro extremismus, neonacismus the pro rasizmus. Ada fenomenos andre ada štatos zora-les barol u amenge le Romenge kerel andre amaro dživipen moneki bari krivda. Choc has o Kocáb ministros ča charno ideos, o Roma leske the avka pačandžile. Džanzen, kaj lenge kamel te šigitinel, vaš ada kamen, kaj te avel ministros dureder. Pal o neve vol'bi bi kampolas te kerel poradkos le romane ghettenca. Kampol te dikhel, sar the sostar baron, sar ubližinen le Romenge, le forenge, the sar ubližinen le štatoske.

Le Romenge pes moneki phares dživel andro ghett, lengro dživipen nadžal upre, al'e perel tele berš beršestar. Nič aver naužarel aňi lengre čhavoren. Andro ghett dživen ča o Roma u hine imar odoj but džene. So avela le Roma ča vaš o deš berš? Anglal ada imar nakampol te domukhel, kaj te baron aver ghett u ola so hin, kampol te čhivel tele. Ada bi šigitinlas na ča le Romenge, al'e the le štatoske.

Le Romengro dživipen mosarel tiš e diskriminacija. Džanav, kaj adaj e diskriminacija eksistinel – džanav, kaj e troma la nadomukhel

te dživel, al'e tiš džanav, kaj phares hin la te dokazinel.

Diskriminimen hin ča o Roma, e diskriminacija lel le Romenge e pačiv, nadel len šancija te zarodel peske love, lačhes te dživel, te bešel, te sikh'ol, the te fidžal peskro dživipen upre. O Roma kamen, kaj the len te avel peskro pravos, al'e nadari-nel pes lenge oda. Džanav, kaj e troma le Romen tiš diskrimini-nel. Naterdžol pal o Roma, al'e terdžol pal ola manuša, so le Romen diskrimini-nen. E troma lenge kerel fiška'išis.

Aver problemos hin oleha, hoj o Roma napočinen o khera. The anglal kada o Čechi le Romen našči avri ačhen. O Roma chuden le štatostar podpora pro bešiben, o khera napočinen u keren peske le lovenca so kamen. Hin oda čačipen, al'e o štatos, the o fori, keren tiš bari chiba. Domukhen, kaj le Romenge te barol o adošagos pro khera u pal'is lenca kerel poradki, sar imar hin nasig. Le Romen hin imar ajso baro adošagos, kaj nane štonc oda imar nišar te počinel. La podporatar pes oda nadel. O štatos le Romenge del e podpora pro bešiben andro vast. Talam pod'la e troma hin oda lačhes, al'e vaš oda, kaj o Roma o khera napočinen, ta o love bi kamelas o štatost te del ola manušenge, ke kaste o Roma bešen. Le Romen bi aleha imar naavelas nišavo adošagos.

Kocáb, Romové a čas

Staronový ministr pro menšiny a jejich práva, Michael Kocáb, má do nadcházejících voleb už jen málo času. Proto by měl ze všeho nejdřív uvést v život strategii boje proti extremismu, neonacismu a rasismu. Je to jev, který u nás v poslední době narůstá. Pronásleduje jen Romy a ohrožuje jejich životy. I když je Kocáb ministrem jen krátce, Romové mu věří a přejí si, aby ve své funkci setrval i v dalším období po podzimních volbách.

Neodkladně je nutné řešit romská ghett: jakým způsobem vznikají, jak ještě víc stahují ke dnu Romy, jak poškozují samotné obce a nakonec i celou společnost.

Sociálně vyloučení Romové žijí v těžkých podmínkách a jejich životní úroveň nevzrůstá, naopak každým rokem klesá. Nic jiného nečeká ani jejich děti. V potupném vyhnanství žije už velká masa lidí, převážně Romů. Není těžké si domyslet, co s nimi bude za deset let. A právě proto je nezbytně nutné zastavit vytváření dalších romských ghett a likvidovat ty existující. Je to radikální řeš, ale přinesl by prospěch celé společnosti.

Další negativní jev, který se popisuje na životě Romů, je diskriminace. S klidným svědomím můžu

říct, že diskriminace v naší společnosti existuje. Víím, že se trestně stíhá, ale také víím, že se těžko dokazuje. Diskriminace škodí všem lidem, nejvíce Romům, bere jim sebevědomí, upírá jim možnost vydělat si peníze, kvalitně žít, bydlet, vzdělávat se a prosazovat se v životě. Romové už dlouho volají po svých právech, ale málokdy se stává, že se jim dovolají. Mám zkušenosti, že i zákon tady diskriminuje Romy. Ve většině případů nestojí na straně diskriminovaných, ale chová se jako obhájce utiskovatelů.

Dlužné na nájmech představuje další problém, který plodí k Romům masovou nenávisť.

Stát vyplácí sociální dávky nezaměstnaným a potřebným, přispívá jim i na bydlení a mnoho Romů s těmito prostředky nakládá, jak chce. Je to pravda, ale chybuje i stát a obce, kde Romové bydlí. Obce by měly zakročit proti dlužníkům hned, ne až když je pozdě. To neplatíci mají už statisícové dluhy a nejsou schopní je zaplatit. A stát, ten chybuje také. Vyplácí příspěvky na bydlení potřebným do vlastních rukou. V souladu se zákonem to je asi v pořádku, ale je nutné, aby účelové peníze dostávali majitelé bytů, obývaných Romy.

E televizija le Romenge kerel tiš nalačhes, sikhavel len ča akor, sar vareso bibacht keren. Pal'is o gore chan pro Roma bari cho'i. E televizija šaj bi sikhavlas le Romen the pal e lači sera. Aleha bi prikerelas oda, so le Romenge vaš o but berš mosardžas. O Roma šaj bi avenas andre savore programi, so la televizija hin.

The kamenas bi tiš te avel paš oda, sar pes rozhodninel pal oda, save programi e televizija sikhavela.

O Roma, oda hin bari bučakri zor, hin oda imar but manuša, so nakenren buči. Imar but berš dživen ča le podporendar. O štatos pre ada but love prekerel u le Romen nane nišavo dživipen. O štatos bi kerelas moneki lačhes, te bi thovelas le Romen andre buči pre ola zakazki, so del le stavebne firmenge.

Andro školi paš o romane čhavore bi kamenas te avel ola nekhefeder učitel'a. Kampol len lačhes te počinel, kaj te bajinen pal o čhavore, kaj te na phiren andre škola hja-ba, al'e kaj vareso te sikh'on. Avka bi kamelas te avel peršona klasatar, dži andre pandžto.

Le Romen hin the aver problemi, al'e kaj pes te vazdel lengro dživipen upre, ta duminav, kaj kampol te prikerel ala, pal save adaj čhindžom.

Gejza Horváth

Televize se podepisuje na mině-ní o Romech asi nejvíc. Informuje o nich převážně jen negativně, a tak rozněcuje proti nim zlo a nenávisť. Ale jsou mezi námi také lidé, kteří si zaslouží pozornost televize. Česká televize by tak plnila svoje poslání a nám tím splatila dlouhletý morální dluh. I Romové by měli pozitivně působit ve vzdělávacích, zábavných a benefičních TV programech. Na jejich tvorbě by se měli podílet i zástupci romské menšiny.

Romové jsou velkou pracovní silou, je to masa lidí, která následkem nezaměstnanosti už dlouho žije v sociální sféře. Od toho se odráží jejich problémy, životní úroveň a stát na tom jen prodělává. Bylo by vhodné podmínit státní zakázky také tím, aby vítězná firma zaměstnala Romy vedené na úřadech práce.

Pokud jde o vzdělávání Romů, jejich učitelé by měli být finančně zvýhodněni. Pedagogický sbor by měl být složen z odborníků a do vzdělávacího procesu by se měli povinně zapojit i rodiče. Tyká se to ročníků na prvním stupni, tedy jedna až pět.

Romové mají i jiné problémy, ale pro jejich další existenci je nutné řešit ty nejpodstatnější.

Gejza Horváth

KNIHY NA PRODEJ

Ilona Ferková: ČORDE ČHAVE / UKRADENÉ DĚTI

Dvojazyčná romsko-česká brožovaná kniha. Vyprávění ženy milující romský jazyk. S předmluvou Mileny Hübschmannové, jež autorce pomohla začít psát. Cena 35,– Kč + poštovné

Ladislav Herák-Arpy: ZA MŘÍŽEMI

(pravdivá zpráva o intrikách a násilí za zdmi věznic)

Zpověď člověka uvězněného ve valdické věznici plná zdrcujících zážitků. Cena 25,– Kč + poštovné

JEKHETANUTŇA ČHIBAHA... / SPOLEČNÝM JAZYKEM...

Sborník ze semináře o romském jazyce, Luhačovice 2003 Cena 25,– Kč + poštovné

Vydalo SRNM, objednávky na tel.: 545 246 673, nebo na e-mailové adrese: rhangos@volny.cz

Nebojácný Kocábův lobbying

Jsem skálopevně přesvědčen, že Michael Kocáb byl vlastním příčiněním opět jmenován ministrem. Hájí lidská a občanská práva všech, ne pouze jedné skupiny. I když je pravda, že v posledních měsících se zajímal hlavně o nás, Romy.

Svým nebojácným lobbyingem dokázal oslovit všechny ministry vládní koalice. Tomu nasvědčuje rozhodnutí vlády o Letech a Hodoníně, kde se pohnuly ledy. Po dvaceti letech se konečně přistoupilo na rozumné řešení. Toto rozhodnutí bude mít jistě kladný dopad na česko-romské vztahy, které jsou vyhocené.

Michael Kocáb se dovedl obklopit týmem lidí fundovaných v oboru lidských práv: ředitelkou kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské komunity Gabrielou Hrabáňovou, mluvčí ministerstva Lejlou Abbasovou atd. Dokáže naslouchat členům rady, radí se s nimi a využívá jejich potenciálu k prosazování návrhů při jednáních vlády. Ano, to je postup, který kdyby fungoval již v minulosti, tak bychom byli jistě v na-

ších vztazích úplně jinde než nyní. Při monitoringu z roku 2006 by se potom nenašlo v České republice přes tři stovky vyloučených romských lokalit.

Teď je potřeba, aby se ministr zasadil o schválení antidiskriminačního zákona, který by řešil stávající narušené česko-romské vztahy. V zákonu shromažďovacím je nutné prosadit prodloužení schvalovací lhůty ze tří na pět pracovních dní, kdy by mělo vedení města dost času, aby posoudilo, zda schválit či zakázat nahlášenou demonstraci. Důležitou zákonnou úpravou by také bylo navýšení horní hranice sazby za trestné činy s rasovým podtextem.

Ladislav Bílý

Předseda Romského občanského sdružení, Karlovy Vary.

Co si počít s Dělnickou stranou? Vypustit krajní pravici rybník

V dnešní vyhrocené situaci, kdy krajní pravice získává sympatie běžných občanů v regionech se zvýšenou koncentrací Romů, je nutné změnit pohled majority na Cikány, tak aby krajní pravice z neřešené cikánské otázky nezískávala ve volbách body. Je nutné:

- Úplně jinak prezentovat obraz Romů před českou majoritou, a to na základě hodnot, které česká majorita je s to ocenit a které mají obecnou platnost.
- Přestat používat protekční stereotyp o Romech jako věčné oběti

majoritní společnosti, která nechce-li být označena za rasistickou, musí cikánské excesy v oblasti občanského soužití prostě tolerovat. Tyto jevy uměle nezamlčovat a odsuzovat je z úst samotných sociálně adaptovaných a kariérně úspěšných Romů.

- Kampaně, kdy např. cikánští výrostci šikanují a okrádají ostatní děti, není možné převrátit v kampani proti „českému rasismu“, ale rozhodně je nutné toto závadové chování části cikánské mládeže hlasitě odsoudit. Pak teprve je možné se pustit do českých rasistů, kteří na těchto událostech chtějí parazitovat.
- O excesech, i když jsou důsledkem sociálního vyloučení a nezaměstnanosti a občanské nevyspělosti části Romů, je nutné psát, nikoli je autocenzurně potlačovat. Opačným postupem se pracuje nechťně pro krajní pravici.
- Nepodněcovat romský nacionalismus na protičeské či rasistické protibílé bázi a příslušné paramilitární aktivity. Zvláště v období krize to není rozumné.

Jan Rataj

Historik a politolog specializovaný na extremismus, učí na Vysoké škole ekonomické v Praze (www.janrataj.cz).

Místo chaosu pořádnou inventuru

Řešit, řešit, řešit, zvládnout, zvládnout, zvládnout... Všichni mají jazyk na věstě, všichni jsou v poklusu a pan ministr jistojistě taky. Je vůbec něco, o co by se nikdo nezasažoval a k čemu by neexistovala řada lobbistických uskupení, jejichž členové přesvědčují, že právě ta JE-JICH otázka je ta nejdůležitější?

Navrhovala bych jednu zcela skutečně novou věc: zastavit se a udělat inventuru, co BYLO v minulě

době nejen uděláno, ale co všechno bylo vlastně navrženo. To, co je třeba vytvořit, je „thought map“. To znamená soubor otázek členěný do bloků, které postihují všechny aspekty problému.

Obvykle se dělají v rámci brainstormingu. Může se přidat ještě jeden blok, který se týká stručné historie problému, situace v jiných zemích a poznatků o tom, jak to tam funguje. Nezaškodilo by zjistit, jaké výzkumy a plány probíhají i někde jinde. V potaz by se měly vzít zkušenosti a plány i těch organizací, o kterých tady pravděpodobně nikdy nikdo neslyšel. Nebo možná panu Kocábovi křivdím a svoje kroky s „Agenturou Evropské unie pro základní práva“ konzultuje... Dále by měl následovat blok pečlivé analýzy vykonaných prací, tj. vykonaných analýz, implemetace navrhovaných opatření, verifikace jejich úspěšnosti.

Hádejte, co to znamená třeba v případě romských záležitostí? Jsou to:

- 1) identifikace všech dosud přijatých koncepcí (aspoň od roku 1990, ale já bych začala „od Hofmanna“).
- 2) zjištění míry, v jaké byly uvedeny tyto koncepce do praxe.
- 3) zjištění aplikace úspěšnosti těchto koncepcí v praxi.

Teprve po tomto GRAND EVALUATION je možno říci, odkud přicházíme a kam jdeme. Pokud to pan ministr neprovede, bude na tom stejně jako ti všichni ministři a zmocněnci před ním: s jazykem na věstě bude vyškrabávat prachy pro Lety a Hodonín (to jsem fakt zvědavá, jak to dopadne tentokrát), přespávat v Chanově (ale nějak nám z toho sešlo, že?) a obíhat protiromské demonstrace, eventuálně utěšovat oběti rasistických útoků ve špitále.

Při vši účtě k panu Kocábovi a jeho nepopíratelně dobrým úmyslům: takových už bylo...

Klára Veselá Samková
Advokátka a publicistka (www.lawyers.cz).

je na dobré cestě. Stačilo by se možná také podívat za kopečky, jaké programy v práci s menšinami úspěšně fungují tam. My jsme v Chebu podobný program vypracovali i s naší představou další kvalifikace sociálních pracovníků a nazvali jej „Nejlepší učebnou je pracoviště“. Také jsme se naučili, že žádné opatření pro Romy nelze realizovat bez Romů, tedy ani v přípravné fázi při sestavování týmu.

Václav Miko

Aktivista skupiny Hnutí romského odporu, Rokycany.

Měl by vytvořit osvětovou skupinu z řad významných českých osobností, které by ovlivňovaly širokou veřejnost k odsouzení neonacismu, dále podpořit legislativní opatření k zákazu pochodů neonacistů a zahájit řešení situace v romských ghettech.

Richard Daniel

Předseda Romského centra v Hodoníně.

Zrušit DS a zakázat její pochody. Vždyť je to nenormální, co se děje v této společnosti, už toho bylo dost. Naši lidé nemají takové možnosti jako majoritní společnost, kde jsou lékaři a inženýři. Rekvalifikační kurzy na počítače jsou Romům k ničemu.

Eva Horná

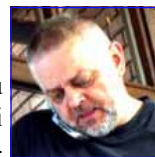
Předsedkyně komise národnostních menšin, Městský úřad Cheb.

Návrat pana Kocába je pro mne jako „návrat pachatele na místo činu“. Byla bych mu vděčná, kdyby dotáhl alespoň jeden ze svých slibů, které dal krátce po svém prvním zvolení. Jeho ministerstvo (lépe řečeno Agentura pro sociální začleňování) má peníze na účtu a není tedy problém přispět na zpracování studií. Mně se konkrétně jedná o projekt v Chebu na vybudování komunitního centra. Na přelomu ledna a února slíbil peníze nejen tomuto projektu, jen se prý musí najít právní rámec rozdělení peněz do jednotlivých míst. Teď máme květen, peníze nikde a problémy stejné. Pokud by Michael Kocáb splnil pouze tento svůj slib, pak díky za jeho znovuzvolení.

Zdeněk Švácha

Ředitel Střední umělecké školy v Liberci.

Obávám se, že pan Kocáb toho moc nezvládne. Jednak tomu nerozumí a jednak se za půl roku nedá nic stihnout. Mezi námi, je daleko lepší muzikant a měl se toho držet. Pak budou volby, bude podobná situace jako minule a bude trvat půl roku, než se všichni zorientují. Navíc všichni budou brečet, že je krize a že nejsou peníze, takže až po krizi. Jediné radikální řešení vidím v pozitivní diskriminaci, tj. v přijímání romských žáků na střední a vysoké školy, a následně v určitém procentu Romů přijímaných do státních institucí – ať se ti naši hoši poučí ze 60. let v USA, kdy toto vše odstartoval JFK. Samozřejmě diskriminaci neodstranili úplně dodnes, ale funguje to (mají zase jiné starosti). Je třeba přestat vymýšlet akce, jako je mistrovství světa v lyžovačce a následně olympijské hry v Praze a tyto peníze dát na řešení romské otázky. Udělá to někdo? Ani náhodou!

Věra Slavíčková-Dvořáková

Studovala speciální pedagogiku, pracovala v dětském domově, nyní v neziskovém sektoru.

Utnout šílenství holých hlav, tato nemoc se šíří rychleji než prasečí či jiná chřipka.

Ján Mišurec

Mluvčí Sdružení obrany spotřebitelů (www.spotrebitele.info).

Sám má práce nad hlavu a není určitě šťastný už jen z toho, že je u některých občanů velmi neoblíbený. Přesto mu fandím a přeju, aby vše dobře zvládal a dokázal být nadále příkladem pro ostatní politiky a aktivisty, kteří buď dávají ruce od Romů pryč a nebo se na nich snaží vydělat či zviditelnit. Ministr Kocáb je pro mne důkazem, že slušní politici ještě existují. Bohužel v době silícího extremismu, neexistujícího antidiskriminačního zákona a houfné emigrace českých Romů to nemá jednoduché. Držme mu palce.

Martha Joy Sullivan

Překladatelka, Praha.

Jako Američanka, která taky zná rasismus ze své vlasti a vždy se zajímala o práva menšin, pozoruji to, co se tady děje, s odporem. Dost mě štve, jak se k radikálním násilným akcím proti Romům staví většina bílých Čechů, i těch „slušných“ a „vzdělaných“. Jsou buď lhostejní nebo mají předsudky. Ministr Kocáb by se měl zasadit o velkou vzdělávací kampaň pro veřejnost, o školení úředníků, soudců a policistů, aby netolerovali rasistické chování. Vím ale, že změna názorů a postojů bude trvat několik generací. V USA jsou stále rasisti, i po tolik letech a přesto, že dneska máme prvního afroamerického prezidenta v historii. Politici a média mají velký podíl na to, jak se k věcem postaví společnost a běžný občan.

(pp)

Jakoukoliv práci přijme Miroslav Horváth,

Spolková 3, Brno, 602 00.

(kontakt i přes Romano hangos – rhangos@volny.cz)

co na to naši čtenáři?

Omlouvám se, ale teď nejsem schopná nic poslat, mám toho hodně a za ty peníze se psaní opravdu nevyplatí. Mám dvě děti a musím platit nájem.

Externí dopisovatelka Romano hangos

To jste mě zklamali, já čekala novou grafiku, když máte nového grafika :-). Dočkám se vůbec někdy? Vždyť to jde dělat lépe. Připadá mi, že se bojíte změn, ale ono by se to i lépe četlo a dívalo se na to. Držím vám všem palce.

Katka, Praha

Vážená romská redakce, chci vás pozdravit a popřát hodně úspěchů. Píšu z věznice v Karvině. Jsem taky z Brna, a znám vás skoro všechny co pracujete pro Romy. I Jarmilu Balázovou a pana Holomka. Já bydlím na Křenové v Brně. Píšu vám hlavně ohledně rodiny v Opavě, co jim zapálili dům, a ta holčička dopadla tak otřesně. Je jí mě moc líto, stejně jako celé té rodiny, co musela prožít takový horor. Vzkáže jim, že s nima moc cítím a přeju jí co nejrychlejší uzdravení. A taky vás chci požádat, zda mně můžete zaslat časopis o Romech žijících v Evropě nebo něco z historie Romů. Pokud to bude i s romskými písněma, budu rád.

František Olah, Karviná

Z reakcí na článek Stanislav Daniel: Změnu prosadí ČSSD a Romové jen společně (RH 5-2009):

Pane Danieli, Vás si jako osoby velmi vážím. Rozumím i snaze schopného Roma angažovat se ve zlepšení postavení romského etnika, ba dokonce jsou mi i bližší sociálně demokratické ideály. Ale je nejšťastnější spojovat řešení problémů s konkrétní politickou stranou?

Hynek Zatloukal, Zlín

Chci poděkovat panu Stanislavu Danielovi. Je to jeden z nejzkušenějších romských aktivistů. I když pan Daniel pracuje pro ČSSD a je jistým spojníkem mezi romskými organizacemi, tak to nemá lehké. Jeho dlouholetá profesionální práce vysokého státního úředníka se může dost hodit.

Petr Petr, Dartford, Velká Británie

No nevím. Pokud si pamatuju, tak za vlády ČSSD neexistoval žádný ministr, který by se otázkou Romů či lidských práv zabýval. Také počet rasově motivovaných útoků byl větší. Takže pokud jde o skutky, tam si moc iluzí nedělám. U slibů je to samozřejmě jiné, tam ČSSD už několikrát dokázala, že slibovat cokoliv výměnou za voličské hlasy umí víc než dobře. Přeji všem, co si myslí, že spolupráce s ČSSD Romům přinese kýžený výsledek, hodně štěstí. Ti, co to dělají jen z vlastního prospěchářství, ať se konečně zamyslí nad tím, zda chtějí pro Romy něco udělat, nebo jim naopak vyhovuje stávající stav. Já osobně si dovolím tvrdit, že za současné vlády se pro řešení otázky Romů a s problémem vyloučení ze společnosti obecně udělalo víc než za celou dobu vlády ČSSD. Ale každý svého štěstí dynamitem, tak jen dejte pozor, zda Paroubkovi nekouká z kapsy doutnák. Nedejte se zpolitikařit

Elde, Chomutov

V roce 1989 jsme cinkali klíčky, to bylo jedno, jestli jsi Čech nebo Rom, tam jsme byli zajedno. Slovo společně už dneska není pravda. My jsme ty chudý, ale my jsme pomohli zbohatnout jiným chudákům.

Dědek, Olomouc

Z reakcí na článek Pod modrozelenou vlajkou ze zábrdovické fary až do Vaňkovky (RH 5-09):

Soudržnost rodiny? Žádný Rom v léčebně dlouhodobě nemocných, to není důkaz o rodinné soudržnosti, ale praktická záležitost. Romský starodůchodce je pro rodinu významným zdrojem příjmu. Bílá rodina se nedokáže celý den starat o dlouhodobě nemocného, protože dospělí chodí do práce a děti do školy. Taková situace Romům nehrozí. To je jediná příčina nepřítomnosti Romů v LDN.

PPP

Dža andre bul, Pavle Pečínko. Pro ty, kteří neznají romsky – to je odeslání do míst, kde ztrácí své poctivé jméno. Proč tak zhurta? A kdo je vůbec ten Pečínka, kterého tam posílám? Pan Pečínka je redaktorem periodika financovaného ministerstvem kultury. Je to plátek vydávaný Společností Romů na Moravě, zaměřuje své aktivity na integraci Romů do společnosti v různých oblastech života a na snižování jejich sociálního vyloučení. Šéfem tohoto spolku, jehož výsledky má každý možnost posoudit sám, je pan Holomek, jemuž jsem na svém webu věnoval 23 glos a jeho vztah ke mně je tudíž jasný jak křišťálová studánka.

Pan Pečínka totiž v Romano hangos lhal, když popisoval oslavu Mezinárodního dne Romů v Brně. Jak já tuto akci viděl, máte možnost posoudit na www.paulczynski.cz.

Zkreslil tendenčně co mohl... To, co jsem podepsal, společně s řadou významných osobností, byl manifest občanské iniciativy D.O.S.T. (Důvěra, Objektivita, Svoboda, Tradice), která hájí občanské svobody a tradiční mravní hodnoty a odmítá zavádění antidiskriminační legislativy podle diktátu EU. A toto má být podle pana Pečínky manifest krajní pravice... K uvážení stužky jsem byl vyzván přímo paní zastupitelkou Dubskou, takže pokud provokace, pak z její strany, a co se grázlů týče, určitě tam byli i jiní a větší než já.

A tónem tohoto odstavce jste se u mne deklasoval natolik, že se mi až chce vzkaz z titulku pro Vás doplnit o další moji znalost romštiny: dža andre minč tu dilinokar temenest presto buke. Romština v oblasti nadávek je velmi kouzelná. Tomu se nevyrovňají ani nadávky italské... U mě jste novinářský šmok a nemám si s Vámi napříště cokoliv říct. Jenom jedno. Maker mansa.

Petr Paulczynski, zastupitel ODS, Brno

Pět set demonstrantů na náměstí Svobody řeklo: Už toho bylo dost

Předseda SRNM Karel Holomek mluvil nejenom o českém rasismu, ale také o povinnostech Romů. Část bojovně naladěných demonstrantů ovšem chtěla slyšet něco jiného a dávala to hlasitě najevo.

Foto: kš

BRNO – Už toho bylo dost. Tento motiv sjednotil asi pět set lidí, kteří v neděli 3. května odpoledne na náměstí Svobody odsoudili stupňující se útoky proti Romům. Spolu s Ostravou se tak Brno stalo místem, kde na výzvu romských organizací k celostátní akci Dost! reagovalo nejvíc lidí.

V centru jižní Moravy připravovali shromáždění na popud Margity Rácové aktivisté z Muzea romské kultury (MRK), Společenství Romů na Moravě (SRNM), sdružení Drom a IQ Roma servis. Příprav se zúčastnilo i mnoho lidí, nepatřících pod žádnou instituci, přesto odhodlaných zapojit se do boje s rasismem. V rámci řetězové demonstrace Dost! byl v Brně na 3. května nahlášen Akt solidarity s cílem reagovat na nedávný útok ve Vítkově i silící neonacismus. Tato řetězová demonstrace měla symbolicky proběhnout ve stejný den a stejnou hodinu, stanovenou na 16.00 hod. V Brně se však začátek demonstrace musel na poslední chvíli přesunout o půl hodiny později kvůli upozornění policie na avizovaný pochod fotbalových fandů.

Několik desítek lidí se zčásti spontánně, zčásti na popud Antify (mladí anarchisté kolem serveru www.antifa.cz) sešlo už kolem 14. hodiny na Moravském náměstí. Tudy právě kráčeli příznivci klubu FC Brno, fotbaloví hooligans. Někteří z nich se rádi servou a mezi

nimi najdeme i řadu příznivců krajní pravice. Adresovali Romům pár nadávek, k bitkám ale naštěstí nedošlo. A to i díky přítomné policii, která fotbalové fanoušky „odklonila“. Dav převážně Romů se poté přesunul na náměstí Svobody, kde se k němu připojili další: jak Romové, tak Češi i cizinci. Nesouhlas s rostoucím vlivem neonacismu vyjadřovaly transparenty, ať už vyrobené doma či v MRK. Hlásaly „Stop neonacismu“, „Vládo, zastav pochody neonacistů“ či „S Romy proti neonacismu“. Emoce a vášně se stupňovaly, skandovalo se „černí bílí, spojme síly“, náměstí se zaplnilo hloučky diskutujících lidí.

Od katolického faráře po Antifu a komunistu

Oficiální setkání začalo českou hymnou a moderoval ho zaměstnanec MRK František Jemelka. „Proč nemluví někdo z nás?“ divili se někteří Romové a nechtěli ho příliš akceptovat. Když se však rozšířila fáma, že jde o známého herce, publikum ho přijalo. Hovořil i brněnský katolický děkan a kanovník Václav Slouk, jenž přítomné vyzval ke zpěvu a modlitbám, ale příliš nepochodil.

Vystoupení předsedy SRNM Karla Holomka se zpočátku setka-lo s úspěchem. Části převážně olašských Romů však zčeřilo krev, když šéf SRNM připomněl v souvislosti

s placením nájmů, že „Romové mají nejen svá práva, ale i povinnosti“. Vzápětí se ozvaly výkřiky jako „A kde na ně máme brát“ či „Holomek do hrobu“. Předseda SRNM, který je často terčem kritiky některých xenofobních „bílých“ úředníků a politiků, po nadávkách shromáždění zklamaně opustil. Mnozí Romové se dožadovali slova, občas vznikala vřava a padaly výhrůžky.

K přítomným pak ještě hovořili brněnský režisér a herec Břetislav Rychlík, ředitel Hnutí Duha Petr Machálek, zástupkyně Amnesty International či bývalý terénní pracovník IQ Roma Servis Marek Pecha. Během proslovů, vyjadřujících solidaritu s oběťmi útoku ve Vítkově a nabádajících k jednotě nejen mezi Romy, ale vůbec v celé společnosti, bylo možno podepsat petici pro zrušení Dělnické strany (DS).

Organizátoři museli dle dohody s městem ukončit setkání v 17.15, iniciativu však převzali zakuklenci ze sdružení Antifa. Jejich radikální projev, v němž vyzvali k aktivní obraně, měl u části Romů úspěch a brzy opět propuklo společné skandování. Jiným Romům se u Antify, stejně jako u dalších neromských řečníků nelíbilo, že si „demonstraci přivlastňují“. Potíž nastala poté, co se na pódium dostal jako „brněnský zastupitel“ David Pazdera. Mnohým tento stále exhibující mladý komunistu vadil. Organizátoři později vypnuli aparaturu, Antifa

hned pohotově využila svůj připravený megafon.

Poklidná demonstrace skončila kolem půl šesté, nikde se neobjevily žádné „Ochranné sbory DS“, jež by na demonstranty „dohlížely“, jak 1. května v Brně představitelé DS slibovali.

Neziskovky pro Romy nebo pro gádže?

Nedělní akce měla pak další pokračování. V reakci na kritiku vůči brněnským romským organizacím, zaznívající během demonstrace, se v úterý 5. května v MRK sešly zastupkyně romské menšiny s pracovníky neziskovek, zaměřujících se na romskou komunitu. Tyto zastupkyně, jmenované jako neoficiální mluvčí Romů žijících na Cejlu a Bratislavské, přetlumočily vede-

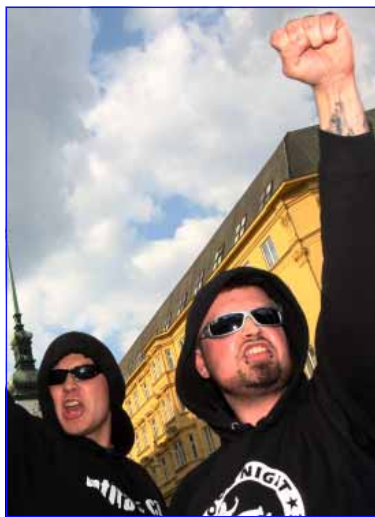
ní neziskovek pochybnosti o praktickém přínosu proromských organizací. Měly na mysli IQ Roma servis, Drom, SRNM i Romano hangos, stejně jako některé romské předáky. Hlavní mluvčí Eliška Bikárová uvedla, že na Bratislavské, v centru „brněnského Bronxu“, se rozmáhá z působnosti romských organizací dojem „o nás bez nás“.

Ve vášnivé debatě zaznívala kritika na práci terénních sociálních pracovníků, neefektivní práci romských organizací, v nichž převládají Neromové, řešila se bytová problematika i vysoká nezaměstnanost. Vedle návrhu na úplné zrušení proromských organizací padla i konstruktivní řešení, jako např. pravidelné setkávání neziskovek se zastupci Romů z jednotlivých městských částí. Mluvílo se i o možném vzniku vlastní romské organizace

z řad „běžných“ občanů. Přestože toto setkání nepřineslo žádné konkrétní kroky k vyřešení tak komplexní a dlouhodobé problematiky, jako je soužití Romů s majoritou, nastartovalo alespoň novou etapu komunikace mezi oficiálními institucemi a veřejností z Bratislavské a Cejlu. Zúčastnění dostali pro začátek nabídku publikovat neomezeně všechny svoje výhrady v Romano hangos.

Jedním z pozitivních výsledků celé akce bylo nashromáždění více než tisícovky podpisů na petici pro zrušení DS, za což je třeba poděkovat především Elišce Bikarové, Evě Malíkové, Margitě Rácové a Heleně Křištofově.

**Kateřina Švidrnochová,
Pavel Pečínka
Foto Jiří Salík Sláma
a Kateřina Švidrnochová**

Gypsy-radical: Musíme ukázat, že se nácků nebojíme!

Dokončení ze str. 1
obraně bezpečnosti, což v praxi znamená odborný dohled a poradenství při zajištění bezpečnosti Romů v dané lokalitě.

Aké zásady by mali Rómovia v prípade pochodu ich lokalitou dodržiavať?

V první řadě je nutné, aby byli určeni lidé, kteří budou koordinovat celé dění a chování jednotlivců i celé skupiny přítomných Romů. Romové pak budou vědět, na koho se mají v případě ohrožení obrátit, ale nejenom v případě ohrožení. Koordinace je důležitá také proto, aby nezvlnil na místě zmatek.

Zakazovat, aby si nebrali s sebou zbraně je zbytečné, protože každý si nějakou tu zbraň, byť je to obyčejný klacek, vezme. Takže co můžeme doporučit, aby neměli zbraně u sebe, ale bránili se vlastním tělem vytvořením hradeb. Pak se Romové vyhnou ze strany médií i neonacistů nařčení, že jsou to právě oni, kdo je agresor a násilník.

Důležité také je, aby se nikdo z Romů nenechal sám vyprovokovat, i když chce ukázat, že se jich nebojí. Takže nechodit nikam osamocen, ale spíše po skupinkách, aby nebyl ohrožen a byl schopen se bránit. Vědět také, jaké jsou únikové cesty, a to nejen ze sídliště, ale i z obydli, protože se může stát, že napadnou i obydlí. Takže vědět, kam poslat děti, kam poslat ženy...

Prečo nevystupujete na verejnosti? Vaša anonymita vyvoláva rôzne dohady a pochybnosti...

To je možné, ale myslím, že je důležité ne to, kdo jsme, ale že tu vůbec jsme a pomáháme. Nicméně jsme se rozhodli být anonymní z jediného prostého důvodu, a tím je bezpečnost. Neznamená to, že se chceme za něco schovávat, je to skutečně

jenom kvůli bezpečnosti naší a lidí, kteří se na činnosti podílí.

Akú úlohu teda zohráva Gypsy-radical v danej lokalite?

Hlavně koordináční. Snažíme se držet ty lidi zkrátka, aby se nezapojovali do konfliktů a nereagovali agresivně, násilně. Snažíme se předejít napadení. Také je informujeme co se tam bude dít, když je nahlášen pochod nebo demonstrace, co to vlastně pro ně bude znamenat, a hlavně, jak se bránit.

Druhou zásadní činností je monitoring jednotlivých aktivit neonacistů formou videozáznamů a fotografické dokumentace, kterou při podezření ze spáchání trestného činu odevzdáváme okamžitě policii ČR.

V ČR existuje mnoho proromských neziskoviek venujících sa sociálnej a politickej oblasti. Aký máte názor na ich činnosť a aktivitu v tomto smere?

Já bych řekl, že je to spíše neaktivita než aktivita neziskového sektoru, což nás mrzí. Mrzí nás neaktivita rádoby romských lídrů, kteří ve chvíli, kdy se má rozhodovat o tom, komu jaké peníze nebo nedejbože, kdo je jaký mluvčí, jsou schopni dojít na místo přes celou Českou republiku a diskutovat o tom hodiny. Ve chvíli, kdy jde o možné napadení Romů v některém z měst při pochodech, se neukáže nikdo.

Mrzí nás to také z toho důvodu, že někteří jsou schopni nás za naši aktivitu kritizovat. My jsme však považovali za téměř povinnost ne se přihlásit k naší aktivitě, ale informovat lidi o tom, co jim hrozí, co se děje, seznamovat je s tím, co znamená být neonacista, jak se zachovávat, když budou napadeni.

S vašimi povedzme sympatizanti-mi komunikujete hlavne pri osob-

nom kontakte a prostredníctvom webových stránok, na ktorých sa objavujú rôzne články a informácie, ale tiež videá karikatúrne zobrazujúce osoby či akcie extrémistických strán. Na čo tým chcete poukázat?

Ano, to je další taková věc, kterou jsme chtěli zavést. Ti lidé jsou v našich očích směšní tím, co dělají, proto je chceme v takovém světle i ukazovat. Kromě toho mají vtipná videa ničit v lidech strach z neonacistů, chceme zrušit jejich kult „obav“. Svým vystupováním vyvolávají v lidech obavy, strach a přitom jsou to úplně „obyčejní lidé“. Polovina z nich jsou prakticky patnáctileté děti, které to v hlavě nemají pořádně srovnané. Ti ostatní nestojí vůbec za to, aby se jich člověk bál.

Chceme změnit myšlení lidí. To, že neonacisté budu pochodovat na našem sídlišti, ještě neznamená, že máme mít strach, skrývat se v baráku a nechat se bránit pouze policií. Romové musí ukázat, že se jich nebojí a díky bohu to už dokazují.

Velký dík patří všem, kteří se kdy zúčastnili jakéhokoli odporu neonacistů. Romale, paľikeras tumenge!

Ďakujem za rozhovor.

Renata Berkyová

ze světa

TISZALÖK – Tisíce pozůstalých se zúčastnily pohřbu maďarského Roma, kterého v polovině dubna v obci Tiszalök na východě země zastřelili neznámí útočníci.

BUDAPEŠŤ – Neznámí útočníci stríleli 6. mája v Maďarsku na dom, v ktorom býva osemčlenná rómska rodina, nikto však neutrpel zranenia.

BUDAPEŠŤ – Pokiaľ by bola Maďarská garda politickou stranou, podporovalo by ju deväť percent voličov. Známa polovojenská organizácia je prepojená s radikálnym nacionalistickým Hnutím za lepšie Maďarsko (Jobbik).

BUDAPEŠŤ – Pri vyšetřovaní nedávnej série vražd Rómov v Maďarsku budú maďarskej policii pomáhať agenti amerického Federálneho úradu pre vyšetřovanie (FBI). Asi stovka policajtov zhromaždila viac ako 10 tisíc dôkazných predmetov súvisiacich s 18 útokmi.

BERLÍN – Islámský terorismus a rostoucí počet krajně pravicových útoků jsou největšími bezpečnostními hrozbami v Německu. Němců hlásících se ke krajní pravici je asi 9500, loni spáchali 20 000 útoků.

KOŠICE – Približne dvesto ľudí sa zišlo 16. mája na „*pochode proti kapitalizmu a globalizácii, za sociálne istoty*“ v Košiciach. Čierne a slovenské štátne vlajky, skandovanie hesiel ako „*Slobodne, sociálne, národne*“ či „*USA, Izrael, tiahnite do pekel*“ sprevádzali pochod ulicami košického centra. „*Toto som zažila v Košiciach počas vojny. Verila som, že už nikdy viac,*“ odvrátila vystrašenú tvár staršia pani.

OTTAWA – Kanada žádá českou vládu, aby podnikla opatření proti zprostředkovatelům odchodu českých občanů za oceán. Podle Lidových novin bohatnou na odchodu Romů takzvaní „prospektoři“. Žadatelům prý radí, aby před úřady „přibavili“ své zkušenosti s českým rasismem.

ŽEHRA – Vítězstvo Ivana Mižigára (SDKÚ) v boji o starostovskou stoličku v Žehre 29. apríla samotného víťaza prekvapilo. Pred svojím rivalom Mariánom Mižigárom, doterajším starostom, zvíťazil s náskokom deviatich hlasov. Ako svoju výhodu oproti šesťkrát súdne trestanému predchodcovi vyzdvihol svoj register trestov.

ŽEHRA – Stovka lidí se 5. května zapojila do hromadné bitky v romské osadě Dobrá Vůľa ve východoslovenské obci Žehra. Dvě skupiny se napadly mačetami, policie je rozehnala střelbou do vzduchu. Šlo o konflikt mezi stoupenci nově zvoleného starosty Ivana Mižigára a podporovatele jeho předchůdce Mariána Mižigára.

BRATISLAVA – Vzdelávanie rómskych detí v oddelených triedach či dokonca školách je na Slovensku realitou. Podľa riaditeľa Amnesty International Branislava Tichého to skonštatuje aj pripravovaná správa, ktorej predchádzal prieskum v teréne.

BRATISLAVA – Sociálna poisťovňa vyplatila v marci dávku v nezamestnanosti takmer 39 000 osobám. Ide o najvyšší mesačný počet vyplatených dávok v nezamestnanosti od mája 2005. Miera evidovanej nezamestnanosti na Slovensku ku koncu marca vzrástla na 10,33 %.

BRATISLAVA – Z ruky do úst žije dnes na Slovensku viac detí ako vlni. Počet tých, ktoré žijú v chudobe, vzrástol podľa Ústredia práce v marci na 104 tisíc. Do biedy ich čoraz viac vháňa hospodárska kríza.

KOŠICE – V polovici februára došlo v jednej z nelegálnych rómskych osád na území mesta Košice k štyrom úmrtiam malých rómskych detí. V osade Nižné Kapustníky v chatrči uhoreli dve malé sestry (20 a 9 mesačné), o niekoľko dní neskôr prišli o život ďalšie dve deti. Zomreli na podchladenie, jedno z nich bolo pohryzené potkanmi.

BRATISLAVA – Prostredníctvom politickej strany Rómska iniciatíva Slovenska RIS sa o kreslo v Európskom parlamente uchádza Ján Blaščák. Priznáva, že nie je Róm, no svoje dlhoročné politické skúsenosti chce ponúknuť rómskej menšine. Pôsobil vo vysokých straníckych funkciách Mečiarovej ĽS – HZDS.

BRATISLAVA – Slovenské školstvo má šancu vyrovnať sa s rómskou otázkou o čosi lepšie ako ČR. Okrem legislatívy má Slovensko na tento problém aj viacej peňazí. Počas dnešnej Československej diskusie o (de) segregácii vo vzdelávaní rómskych žiakov to pripustil Zdeněk Svoboda z českého ministerstva školstva.

KROMPACHY – Krompašskí poslanci oficiálne prijali štatút Rómskej poriadkovej hliadky (RPH). Tá v meste fungovala už niekoľko mesiacov, nemala však právny podklad. Kedysi pred rokmi fungovala ako občianska stráž a mala výborné výsledky. Rómski strážcovia dobrovoľne dozerajú na poriadok v rómskych lokalitách.

BRATISLAVA – Za extrémistické prejavy budú od června na Slovensku hroziť prísnejšie tresty. Nedávno prijatá novela zákona umožňuje vymenovať vyššie tresty napríklad za podnecovanie k národnostní, rasové a etnické nenávisti. Za prítěžující okolnost bude považováno členství v extrémistické organizaci.

(www.rnl.sk, www.mecem.sk, pp)

Brno 1. máj: Náckové zkouší, jak daleko lze až zajít

BRNO – Zlověstně ztichlé město, jen občas lomoz policejního vrtulníku, pozvolna vylézající černošiláci s černými kšiltovkami a brýlemi, v uličkách schovaná auta nacená policejními těžko oděnci. Tak začíná letošní prvo-májové dopoledne v jihomoravské metropoli, kde se ultrapravice rozhodla přizpůsobit na levicové tradici oslav Svátku práce.

Parta ze Společenství Romů na Moravě (SRNM) a Romano hangos (RH) má sraz na České. Kdo chce na náměstí Svobody sledovat od samého začátku ve 13 hod. hnědou šou Dělnické strany (DS) a Národního odporu (NO), musí projít kontrolou skrze kordón obrněných zamaskovaných policistů. Ve frontě před námi čekají dvě zvědavé tmavší turistky, nejspíš Italy. „Co to je?“ zafuní parta holohlavých ranářů s výrazem podrážděného zubra a vypustí nám do obličeje pivní oblak.

Přicházíme do jámy lvové, k pódiu DS, kde už se rojí mladí nazis kolem nápisu „Evropo, povstaň“. Heslo má sloužit k překonání starých „šovinistických“ sporů typu Češi – Němci a ke společné aktivitě všech evropských nacionalistů proti společným nepřítelům – přistěhovalcům, Romům a Židům. I přesto je vidět, že vše probíhá v těsném spojení s německými neonacisty, jejichž ideologie ze symbolů DS a NO vyčuhuje. Zde nejspíš udělali předáci DS a NO marketingovou chybu, protože i ta část Čechů, zaměřená protiromsky, zároveň nesnáší Němce.

Nestihli jsme vyfasovat novinářské vesty, odznak s přeškrtnutým hákošem na tričku kolegyně Kateřiny je zdaleka vidět a už se za ním otáčejí zkrivené obličeje vesměs na svalnatých zátylcích. „Pičo,“ vítá hned kolegyni ten nejméně svalnatý. Brzy přicházejí policisté z anti-konfliktního týmu a doporučují nám nenosit zde pod paží balík Romano hangos. I na pokojné, policejním kruhem obklíčené demonstraci lze přijít k úrazu, pokud se člověk příliš vzdálí od hloučku novinářů v reflexních vestách – rána loktem nebo dloubanec tyčí od transparentu bývají klasickým skinheadským argumentem.

Obal vzor 2009, obsah vzor 1933

Prohlížíme si těch pár stovek týpků, kterým je mezi 15 až 25 lety. Móda přebíraná z Německa velí učinit neonacismus přijatelný pro co nejširší vrstvy mladých lidí, a tak akceptují sem tam i dlouhé vlasy nebo ježdění na skateboardu. Jako důkaz „otevřenosti“ má v Brně sloužit i jeden, nejspíš dopředu naaranžovaný nepřehlédnutelný punker, mávající vlajkou se lvem. Vlastní tvořivosti se meze nekladou. Jeden chlapík propaguje na tričku „Útočnou pušku vzor 44, mistrovské dílo Hugo Schmeissera“. Málo se ví, že tolik „proslavené“ a dnes stále vyráběné ruské samopaly Kalašnikov (AK-47) jsou pouze vylepšenými kopiemi této sovětskou armádou kdysi ukořistěné zbraně, slučující výhody pušky a samopalu. Do výbroje wehrmachtu přišla, nejspíš k lítosti majitele onoho trička, velmi pozdě, až na konci války.

Mnoha přítomným vystupuje z tváří už přírodou daná agresivita nebo jakýsi pocit nedostatečnosti, velká část jsou však normální mladí lidé, kteří prostě objevili kouzlo dobrodružství v demonstracích, v bitkách s policií a v pouštění hrůzy na Romy. Tak jako se kdysi člověk 80. let v určitém věku „musel zařadit“ a byl buď „metalistou“, „depešákem“ nebo „mařenou“, patří holt ke zděšení učitelů k dnešnímu trendu prostě také „být náckem“. Udivuje zvětšující se počet mladých žen. Evidentně si libují v tetování se starogermánskými a severskými motivy, v exkluzivním démonickém zjevu a výstřední módě, s níž vzbuzují respekt.

Většina „nazis“ dodržuje nové pokyny, na akci si vzala předpisově černé oblečení a kšiltovku, před policejními fotografy je chrání sluneční brýle. Rádi dráždí používáním symbolů, které nejsou přímo nacistické, ale podobají se jim a tak je nelze postihnout. Protože prý při zrodu Československa a jeho symbolů stáli židozедnáři, používají mladí neonacisté nově vytvořenou, černo-bílou vlajku se lvem. Libují si v pravidelných tvarech, a i když nadávají na média, rádi před nimi zapojují v semknutých šicích.

Moralizující kárání na tuto podivnou mládež, která proti rodičovským autoritám revoltuje příklonem k tomu nejhoršímu autoritářství, těžko zabere. Pro ni je účast v hnutí intenzivním osobním prožitkem, zdrojem příjemných pocitů vlastní síly a důležitosti.

Hesla podle rozkazu z papíru

U tribuny jsou k mání Dělnické listy s dodatkem „národní a sociální“, na úvodní straně mají modelku (nejspíš symbol dekadentního Západu), co puďfenkou maluje obrovskou podobiznu zamračeného Žida. Vydávají se zde také lístečky s pokyny, která hesla, kolikrát po sobě a s jakými pauzami je povoleno řadovým neonacistům skandovat. Například „Proti systému a ka-pi-ta-lis-mu, cestou ná-rod-ní-ho so-ci-a-lismu“ třikrát po sobě.

Začínají projevy, obsahující zrno ko pravdy. Napadají korupci, nezaměstnanost, vytlačování české kultury komerčním brakem a krach českých podniků. Nejdřív řeční hoši z NO. Jeden z nich sklízí aplaus, když odsuzuje policejní bariéry v brněnských ulicích, které mu prý připomínají izraelské zátaras v Palestině.

Nastupuje vedení DS, vesměs bývalí Sládkovi republikáni. Šéf DS Tomáš Vandas střídá lidskoprávní a skoro plačtivý tón, pokud jde o různá omezení či sankce proti jeho přátelům, s výhrůžkami na adresu státu a Romů, vypočítává města, kde všude prý DS ochránila občany před „nepřizpůsobivou menšinou“. Vandas poprvé přiznává, že tyto akce slouží také jako předvolební propagace před evropskými volbami, že po obdržení aspoň 1 % hlasů získá jeho DS 30 korun za každý hlas. Vyzývá tudíž mládež, aby mu dali hlas. „Kamarád ze Slovenska“ si stěžuje, jak policie zadržela v Bratislavě šéfa Národní pospolitosti Mariána Kotlebu za pozdrav „Na stráž“, kterým se za války „zdravili naši předchůdci“, tedy členové Hlinkovy gardy. Bruneta s palestinským šátkem představuje ženskou organizaci Resistance Women Unity, která organizuje např. letní tábory pro malé děti.

V davu to zašumí, když z pódia zazní němčina „kamaráda z Odporu Rakousko“.

Malej Goebbels tleská akci Janov

Bleskem z čistého nebe je ale vystoupení „kamaráda ze Svobodného odporu Německo“. Na pódium se vyšvihne vyzábělý mladík s napodobeninou hákového kříže na černém oblečení. Bere si mikrofon a vrací Brno o 70 let zpátky. Náměstím se rozléhá stupňující se německý řev, vzduch rozřezávají výrazy jako „islam, Israel und sionistische kontrolliert USA“, „Reich und Festung Europa“. „Malej Goebbels,“ hodnotí ho kolega z Deníku.

Tentokrát jde o nefalšovaný, pravý exponát německého neonacisty. Českým ultrapravicákům skládá poklonu za to, jak zorganizovali akci Janov. „V Německu by se nikdy nestalo, aby místní obyvatelé poskytli kamarádům pomoc, potraviny, dali jim napít nebo je schovali před policií jako čeští občané v Janově,“ říká uznale. Podle něj se naplňuje jeho starý předpoklad, že východní a ne západní Evropa bude tím územím, odkud vyšlehne příští národně socialistická revoluce.

Se svou snahou přiblížit se ohlušujícím řevem v centru Brna svému vzoru však působí „malej Goebbels“ na publikum protikladně. Při zpětném pohledu od pódia do davu jde najednou krásně rozpoznat, kdo je v davu černooděnců skutečný neonacista, kdo policejní agent či spolupracovník Antify. Zatímco neonacistům klesá čelist a nadšeně tleska-

jí něčemu, co v tak jasné a nezakryté podobě ještě neslyšeli, kontrastu mezi vyzáblostí a řevem „německého kamaráda“ se ti druzí smějí, jiným cuká v tváři, a tak hledí raději do země, aby se neprozradili, jedné dívce smíchy tečou slzy.

Je tady někde pan politolog Mareš?

„Uspávač hadů,“ známkuje kolega z Deníku pro změnu výkony šéfa DS Martina Zbely. Ten se tak dlouho pokouší filozofovat, vyčítat a vyzývat k boji, až se dobrá třetina černooděnců odklízí raději do blízkých hospod. Zbela ožívá, až když začne stáčet pozornost na jméno Miroslava Mareše. „Je tady někde pan Mareš, ten politolog?“ vyvolává Zbela a rozhlíží se v davu. Opakovaně se vrací k záležitosti, kdy na základě posudku soudního znalce Mareše byli odsouzeni někteří neonacisté na 15 měsíců až dva roky vězení za držení transparentu se slovy Národní odpor v roce 2007. Neonacisté patrně s pomocí svých advokátů Kolji Kubička a Kateřiny Slámové rozpoznali problematičnost této záležitosti a s narůstající intenzitou na ní budou dokazovat účelovost při posuzování neonacistických aktivit. Zbela si pak vychutnává triumf, když s Lucií Šlágrovou, aktivistkou „proslavenou“ při střetu s Romy z Janova, triumfálně před kamerami křtí noviny Národní odpor, zaregistrované ministerstvem kultury.

Po třech hodinách řečnění, před 17. hodinou, se šest stovek příznivců DS a NO šikuje do průvodu. Za hnědý transparent s heslem Národ-

ní socialismus hned, se pak manifestálně řadí celé velení DS, čímž chce nejspíš znovu problematizovat Marešův posudek ohledně Národního odporu.

Nyní už jen dvoučlenná bojůvka SRNM a Romano hangos se rychle staví do hloučku novinářů na samé čelo průvodu a po cestě rozdává lidem romské noviny. Celkem se jich udá 150 kusů. Často se dá podle zevnějšku určit, kdo z přihlížejících s DS sympatizuje a kdo ne. Romské noviny přednostně dostávají ti, kteří na průvod ukazují ztopořený prostředníček, v mluvě mladší generace nazývaný „fakáč“. Kolportér Romano hangos měl ale na akci ideologický protipól. Árijská blondýna nabízí lidem stojícím na trase pochodu Dělnické listy (DL), případně nesnáze jsou připraveni řešit hoši v pozadí. Kolportérka DL předtím obcházela náměstí Svobody a chrástila pokladničkou, kam měli lidé přispět na „doktora Duka“, bývalého šéfa Ku-klux-klanu vypovězeného z ČR.

Tisícovky hvězd proti hnědému kalu

Přímo warholovské umělecké dílo se podařilo vytvořit skupině odpůrců DS, když na Benešově ulici před průvodem rozhodli 6 000 drobných žlutých lístků s židovskou hvězdou a 6 000 bílých lístků s přeškrtnutým hákovým křížem. Jakoby organizátoři byli domluveni s meteorology či ještě vyšší autoritou, vítr vhnal třepetající se oblak žlutých židovských hvězd přímo proti čelu průvodu. „Antifa, ha-ha-ha,“ revanšuje se dav. Když se průvod dostane

na dolní konce Malinovského náměstí, uvidí asi stovku Romů shromážděných za policejní uzávěrou na Cejlu a navzájem si spílají. Po dvou stech metrech čeká na 600 skinů ještě další skupinka protivníků. Všudypřítomný mladý komunista David Pazdera na průvod píská a mává vlajkou s Che Guevarou.

Jak jsme silní a důležití, jaký z nás jde asi strach, když nás musí „hlídat“ i obrněný transportér BRDM-2, všichni nás fotí a probírají nás v televizi, myslí si nejspíš řada účastníků průvodu a čerpá z toho adrenalin a motivaci do dalších akcí. Jiné takové dobrodružství, které by je vytrhávalo z fádnosti každodenního, jinak nezajímavého života, asi hledají těžko.

Hnědý had si ještě zaskanduje, dojde opět na náměstí Svobody, zatleská si a rozpouští se. Během chvilky se přelévá do budovy hlavního nádraží. Zatímco všude po trase průvod doprovází policejní auta, obrněnec a vodní dělo, v přečpané hale je uniform poskrovnu. Žádný pogrom se ale na nádraží nerozpoutá, rozkazy vůdců byly jasné – tato akce byla zatím „jenom“ předvolební.

Pokud se začátkem června po volbách dozvíme, že výsledek DS přesáhl 1 % a neonacisty posílí státní příspěvek, bylo by nutné uznat, že taktika byla úspěšná.

Pavel Pečinka

Foto: Kateřina Švidrnochová, Pavel Pečinka, Jiří Salík Sláma

Poláková připomněla Kocábovi odškodnění

HAVÍŘOV – Výzvu ministru Kocábovi k dořešení odškodnění Romů za období 2. světové války zaslal jeho úřadu havířovská právnička Zdeňka Poláková. Připomněla také znovu svou aktivitu ve spolupráci se SRNM z ledna. „Velmi mě těší, že právě ministr pro lidská práva a menšiny ve vládě přetrval. Přestože úkolů je hodně, dořešení odškodnění Romů za období 2. světové války je tématem velmi závažným. Přitom není třeba měnit zákony, ale jde jen o to, aby v návaznosti na níže zmíněné rozhodnutí Nejvyššího správního soudu se Česká správa sociálního zabezpečení z pokynu vlády vrátila k odškodnění těm dříve odmítnutým žadatelům a odškodnění jim přiznala,“ napsala mj. Poláková.

„Pan ministr Váš podnět předal zaměstnancům kabinetu,“ odpověděla Kocábova mluvčí Abbasová. (kh, pp)

Advokátská esa Kubiček a Slámová poskytují „nazis“ špičkový servis

Jak kličkovat mezi paragrafy radí neonacistům především špičková advokátská dvojice Klára Samková a Kolja Kubiček. Samková je přitom proti trestu smrti, hájila vrahy, např. Jiřího Kajínka. V roce 2006 kandidovala za ODS. Kubiček zastupoval špičky KSČ Josefa Lenárta a Miloše Jakeše. Považuje se za odpůrce nacismu, ale roku 1998 kandidoval za Sládkovy republikány. To, že někoho hájím, neznamená, že s ním souhlasím, říkají oba.

Foto: pp

Brněnští Romové sesbírali šest set podpisů pro zákaz Dělnické strany

BRNO – Společenství Romů na Moravě (SRNM) odeslalo 14. května všechny petiční archy, požadující zákaz krajně pravicové Dělnické strany (DS), na adresu Sdružení Dženo. Sdružení IQ Roma servis je Dženu zaslalo samostatně.

Po přepočtu a kontrole všech petičních archů můžu oznámit, že SRNM nasbíralo 633 podpisů (plus ty podpisy, které má IQ Roma servis). Myslím, že jde o slušný počet a chtěla bych brněnským Romům a dalším zúčastněným poděkovat za aktivitu a iniciativu. Snad budou mít

tyto petice nějakou váhu a podaří se nám vody kolem Dělnické strany rozhybat.

Dále bych chtěla především Romy z Brna vyzvat k napsání článku do Romano hangos. Pokud máte potřebu se vyjádřit k uplynulým událostem (neonacistická demonstrace na 1. máje, romská solidární demonstrace v neděli 3. května, petice atd.), neváhejte, napište klidně i krátký postřeh a zašlete jej k nám do SRNM (srnm@srnm.cz nebo pecinkapavel@seznam.cz).

Kateřina Švidrnochová

Diskuse – kniha návštěv

www.srnm.cz/cz/guestbook.htm

Tváře Khamora 2009

Praha mezi 25.–30. květnem patří 11. ročníku Světového romského festivalu Khamoro. Přinášíme profily některých ze zde vystupujících kapel.

!DELADAP – Rakousko, ČR

Kapela !DelaDap definuje svou hudbu jako „Nu-Gypsy“ – jedná se o originální mix tradiční romské hudby, jazzu a elektroniky. !DelaDap jsou pravidelně zváni na významné evropské festivaly. I v České republice tato kapela zaznamenala úspěchy, a to zejména s hudbou k filmu Děti noci.

THE ROSENBERG TRIO – Nizozemí

The Rosenberg Trio jsou skutečnou světovou špičkou gypsy jazzu a hrají v něm tři bratrance – Nonnie (kontrabas), Nous'che (rytmická kytara) a Stochelo (sólová kytara). Rosenberg Trio je v současnosti synonymem pro gypsy jazz a jejich vystoupení je garancí nezapomenutelného hudebního zážitku plného emocí a energie!

THE BASILY BOYS – Nizozemí

Zonzo, Noekie, Raklo a Morice jsou čtyři opravdu mladí a talentovaní hudebníci ze známé muzikantské holandské rodiny Basily, kteří již od brzkého věku vystupovali s mezinárodně uznávaným orchestrem. Jejich debut se stal velikým úspěchem a následovalo ho mnoho vystoupení na jazzových festivalech v Holandsku i zahraničí.

ACQUARAGIA DROM – Itálie

Tato skupina se snaží jít po stopách italských Romů a melodií této historické komunity, která žije na území tisíce let, a spojit je s rytmy současných romských kočovníků. Kombinují saltarello z oblasti Abruzzo a Molise, bouřlivou tarantellu ze Sicílie a Kalábrie, neapolskou a římskou romskou serenatu, rituální pizzicu ze Salenta ad. Acquaragia Drom používá při prezentaci svého repertoáru ironii a humor, který publikum baví a roztancovává, ale také otevírá jeho duši. (lm)

Holomek píše Onderkovi, ale za primátora odpovídá úředník

BRNO – Do nezáviděníhodné situace se dostalo několik romských rodin, které byly vystěhovány z bytů v působnosti radnice Brno-sever. Nyní žijí u příbuzných, znásobují počet lidí v jejich bytech na hranici únosnosti, děti mají v dětských domovech a vesměs jsou nezaměstnaní. Situace je naprosto beznadějná a bez jakékoliv perspektivy.

Tak popsal v dopise (10. dubna t. r.) brněnskému primátorovi Romanu Onderkovi (ČSSD) situaci předseda SRNM Karel Holomek. „Většina těchto lidí byla vystěhována „pěčí“ radnice Brno-sever a zejména zdejší šéfky odboru bydlení, s níž se nedá mluvit (její bratr je starosta a nikdo s ní nehne, přes veškeré stížnosti),“ uvádí v dopise. Přitom v rámci soudních řízení, které vedly k vystěhování, byly veškeré dluhy vystěhovaných nájemníků vyrovnány, takže důvod k vystěhování pominul. A přesto soudy rozhodly v neprospěch těchto chudáků. Vystěhovali je z bytů čtvrté kategorie, které už samy o sobě ani k bydlení nebyly.

Předseda SRNM dále píše, že na žádost o byt odpovídá vedoucí odboru Iva Vencliková spolu s bytovou komisí jednoznačně: nemáte nárok, užíval jste byt bez právního důvodu. Takže podle ní takový člověk a jeho děti mají do smrti žít někde pod mostem? To přece nemůže být program demokratické humanitní společnosti, konstatuje v dopise primátorovi Holomek a upozorňuje, že pokud nedojde k masivní výstavbě sociálních bytů, snad za pomoci fondů Evropské unie, není řešení po ruce. Zejména při naprosto tvrdém a asociálním citění lidí podobně smýšlejících jako na radnici Brno-sever.

Jako reálné a přesto vyhovující řešení vidí v přidělování bytů na opravu vlastním nákladem. Problém je ovšem v tom, že městská část Brno-střed, která tento program má jako jediná v Brně, vyžaduje jako hlavní podmínku prokázání solventnosti k opravě, která se pohybuje minimálně kolem 70 000 Kč. „To je ovšem pro lidi, o nichž hovořím,

částka naprosto nedostupná. Přesto by byli schopni celkem za malé náklady provést opravu vlastními silami a za pomoci přátel.“

SRNM může dohlížet na kvalitu oprav bytů

Podle Karla Holomka může SRNM sloužit jako asistenční organizace, dohlížet na provádění prací i jejich kvalitu a zaručit, že oprava bytů bude patřičně provedena. Před lety SRNM již takto pracovalo: zaručovalo se za žadatele a dokonce byla možnost je finančně pro tento účel podpořit díky projektu NROS (Nadace rozvoje občanské společnosti). Dohoda však byla bohužel zrušena a více se již nepodařilo získat pro tuto věc finanční prostředky.

„Domnívali jsme se, že s pomocí primátora bychom mohli dosáhnout alespoň toho, aby nám v těch nejzoufalejších případech radnice Brno-střed umožnila mimořádně využít záruky za žadatele na byt na opravu, aniž by musel doložit průkaznost solventnosti. Stejně se bude jednat o byt na „špatné adrese“, který leží ladem,“ domnívá se šéf SRNM, když vyličil primátorovi bytovou situaci a nastínil řešení.

Písemně se taková věc řešit nedá, avšak místo potvrzení zájmu o schůzku přišla stručná odpověď podepsaná Jiřím Lahodou, vedoucím bytového odboru Magistrátu města Brna: „Město nemůže zasáhnout do způsobu výběru žadatelů o byt... Problematika ale vedla město k ustavení pracovní skupiny pro integraci sociálně znevýhodněných osob... Při zpracovávání těchto návrhů zdejší odbor spolupracuje zejména s pracovníky IQ Roma servis...“ Tečka, podpis.

Pštroší politika primátora

„Takový přístup primátora mě rozčaroval, a tak jsem mu napsal 6. května další dopis. Jistě, Jiří Lahoda nemohl odpovědět jinak. Je to úředník, byť vysoce postavený. Jeho důvodům z tohoto pohledu rozumím a neočekával bych od něho

jinou odpověď – a samozřejmě ani zásadní řešení,“ prohlásil předseda SRNM a tak to také napsal primátoru Onderkovi.

„Informace a žádost, kterou jsem vám zaslal, vyžadovala politické řešení, kterého jsem se od vás jako primátora a funkcionáře sociální demokracie mohl nadít. A to tím spíše, že se jedná o problém nesmírně vážný, který ve svých důsledcích – pokud nebude řešen – připravuje další negativní dopady. Řešení tohoto problému je věcí magistrátu, ten přece připravuje koncepční řešení. Námitka, že magistrát nemůže mluvit do věcí radnic městských částí je naprosto nepřipadná. Je jen přehazováním horkého bramboru mezi městem a radnicemi městských částí.“

Proč město protěže IQ Roma servis?

Karla Holomka také pobouřilo, že město jedná jenom s IQ Roma servisem. „Nemohu se domýšlet ničem jiného než toho, že IQ Roma servis neklade naléhavé otázky a nevyžaduje na ně odpověď. To je skutečně pštroší politika,“ napsal dále. A také: „Beru v úvahu, že pro vás nejsme partneři, mám na mysli organizaci, kterou vedu, tedy Společenství Romů na Moravě, a další, velmi široký okruh lidí, s nimiž spolupracuji už drahnou dobu od začátku revoluce, a kde zastávám pozici odborníka na problematiku integrace Romů do české společnosti.“

Podle Karla Holomka je třeba vyhledat jiné možnosti, jak dosáhnout přijatelného řešení politického, protože to vše není nic jiného než záležitost politické vůle. „Otázkou také zůstává, zda váš přístup je souhlasný se současně vyjadřovanými prohlášeními špiček vaší strany k řešení naléhavých problémů sociálně vyloučených lokalit,“ uvedl předseda v závěru svého dopisu.

Aktuálně špatná situace svědčí podle něj o tom, že je nejvyšší čas nastolit skutečná řešení. Takovému kroku se však primátor, aspoň zatím, vyhnul. (av)

Demokratická strana zelených: Romové přece také patří do EU

Několika nově vzniklých stran, které kandidují do Evropského parlamentu, jsme se dotázali na jejich přístup k romské problematice. Některé odpověděly, jiné ne. Demokratická strana zelených (DSZ) nám svoje odpovědi zaslala jako poslední. (pp)

Rom u nás najde zastání vřdycy. Nehrajeme si na to, že budeme smířovat jedny s druhými. Budeme hájit nejen lidská práva, ale hlavně lidi. Na evropské úrovni budeme schopni udělat mnoho práce. Jsme nezávislí, ale máme kontakty a spojení po celé Evropě. Podobně jako Romové. Například moji přátelé z rodiny Gondolánů mají příbuzné snad po celé Evropě a po celém světě. Navštěvují se, muzicíru-

jí spolu, jsou stále v pohybu a žádné evropské město jim není cizí. Právě proto lze říci, že Romové jsou ti nejpříkladnější občané Evropské unie. Celá Evropa je jejich domovem. Celý svět je jejich pódium. Romskou komunitu znám dobře. Poznal jsem, jak skutečně žijí skuteční Romové, jak se radují a jak smutní. Důležité pro nás všechny, ale zejména pro Romy, je řešit problémy diplomaticky a demokraticky. Začít vzdělávat ty nejmenší – naše děti.

Romské děti by uvítaly slušné a přátelské vzdělání ve školičkách, přípravných předškolních zařízeních, ve kterých by pracovaly romské i neromské učitelky. Děti dobře připravené na život v Evropě stojí lépe. Stát a Evropa musí nej-

víc investovat do vzdělání. To je ten tajný klíč k emancipaci a k integraci. Slyšeli jsme někdy o romském problému ve Španělsku, v Německu, v Portugalsku, v Itálii? Nikdy! Znamená to, že tam Romové snad nejsou? Nebo to spíše znamená, že se tam společnost utvářela trochu jinak? Asi to tak nějak bude. Tak kdy to uděláme i u nás? Pojďme do toho spolu. Uděláme to lépe!

Daniel Solis

Autor je pražským zastupitelem Demokratické strany zelených

Džanas te genel o love romanes?

Te avena maškar o Roma a šune-
na sar vakeren, ta le manušenge so
džanen amari duma, ta lenge musaj
o bala te hazd'ol. Pal kada imar irin-
d'om. A'e so amenge našl'i'a a so
imar maj ňiko romanes nadžanel,
oda ehin o rachunki (číslovky). Na-
dikhl'om aňi našund'om Romes, hoj
te rachind'ahas avka sar oda kernas
o phure Roma.

Phirav andro but fori the gava te
bikenavel. Varekana hin man kisi-
timen phuvale andro taški po pan-
dž a buter kili. Te lendar phučav,
či kamen šov či ehta, vaj buter kili,
ta ehin igen but manuša, so nadža-
nen pal soste vakervav. Nadžanen
te genel romanes aňi dži deš. Aka-
na te varekaj poťinas, phenas oda

sa gadžikanes. Te vareso cinas vaš
o 350,-, mek našund'om terneder ro-
mestar, hoj te phend'ahas „trin šel
the penda“, a'e mind'ar leske džal
avri andal o muj „třistapadesát“.

Kada te šunav, avel mange pre
god'i miri neboško daj the o dad.
Jon nadžanenas te genel the te iri-
nel, a'e le lovenca džanenas te ke-
rel bari chasna. But a but romňija the
murša šaj lendar sikh'lonas. O dad
the e daj zadžid'ile le kral'is, le Franc
Josef. Akor ajci love maškar o ma-
nuša nahas sar akana. Sa pes genlas
pro churde, pro kuruni a pro fil'e-
ra. Pal'is pes pregeľ'a pro haľ'era. Paš
o kral'is mek pes poťinas somnaku-
nenca a o churde pes genenas pro
grajcara. Šel grajcara ehas jekh som-
nakuňi. Sar avle o koruni, o Roma
len genenas pro rupeste a pro lačhe.
O rupeste sar dičhoľ preile andal
e India. Odoj mek akana ehin love
o rupiji (rup = stříbro).

O rupeste has sar duj koruni. A'e
dži deš koruni pes genelas normal-
nones. Až deše korunendar pes gen-
las pro rupeste (pandž rupeste, deš
rupeste, dži 50 rupeste – oda ehas
100 koruni). Odijader imar nage-
nenas. Genlas pes normalnones šel,
duj šel, trin šel a odijader. A'e mek
akana but Roma phenen pro šel pan-
džangeri a varekaj šelengeri.

Phirav ki e Plzňa a odoj o Roma
mek akana genen o love pro lačhe.
Jekh lačhi ehin sar duj koruni, avka
sar pes genelas o love pro rupeste,
avka pes genen pro lačhe. The adaj
pes chudel te genel deše korunen-
dar – oda ehin pandž lačhe. A ge-
nel pes odijader sar pro rupeste dži
penda lačhe – oda ehin šel. Oda ehin
pendangeri vaj šelengeri. A odija-
der genen normalnones duj šel, trin
šel a odijader dži ezeros, naphenel
pes deš šel

A o churde pes genenas čirlas-
tar pro neve. 100 neve oda has jekh
koruna. Oda avka sar haľ'era – 100
haľ'era jekh koruna.

Kajčak pro neve pes imar bister-
d'a, šaj phenav, hoj polokes imar
ňiko nadžanel, s'oda ehin neve.
Laha sar akana pes cinavel. Phe-
naha jekh maro mol 19,90 – de-
šeňa koruni the eňavardeš neve.
Jekh šing 1,50 – koruna the pen-
da neve.

Hoj oleske te achaľ'uvav, mušinas
te džanel te genel o rachunki.

- 1 – jekh
- 11 – dešujekh
- 21 – biš the jekh (bišujekh)
- 2 – duj
- 12 – dešuduj
- 22 – biš the duj (bišuduj)
- 3 – trin

- 13 – dešutrin
- 23 – biš the trin (bišutrin)
- 4 – štar
- 14 – dešuštar
- 24 – biš the štar (bišuštar)
- 5 – pandž
- 15 – dešupandž
- 25 – biš the pandž (bišupandž)
- 6 – šov
- 16 – dešušov
- 26 – biš the šov (bišušov)
- 7 – ehta
- 17 – dešehta
- 27 – biš the ehta (bišuehta)
- 8 – ocho
- 18 – dešochto
- 28 – biš the ocho (bišuochto)
- 9 – eňa
- 19 – dešeňa
- 29 – biš the eňa (bišueňa)
- 10 – deš
- 20 – biš
- 30 – tranda
- Varesave Roma genen avka, sar
ehin irimen andro aver slupkos: bi-
šujekh, bišuduj a odijader. Pal'is pes
genel odijader:
- 40 – saranda
- 200 – duj šel
- 900 – eňa šel
- 50 – penda
- 300 – trin šel
- 1000 – ezeros
- 60 – šovardeš

- 400 – štar šel
- 70 – eftavardeš
- 500 – pandž šel
- 80 – ochtavardeš
- 600 – šov šel
- 90 – eňavardeš
- 700 – ehta šel
- 100 – šel
- 800 – ocho šel

Hoj te genas pal o tranda avka sar
džal, mušinas te prithovel ki o čislos
30 o lavoro „the“ the o čislos: tran-
da the jekh, tranda the duj a odija-
der dži tranda the eňa, naphenel pes
tranda the deš, a'e saranda.

Avka pes genel dži šel. Šelendar
dži 120 pes genel: šel the jekh, šel
the duj a odijader dži šel the biš. So
džal buter sar šel the biš, ta pes ge-
nel: šel the biš the jekh a avka šaj
sthovav o čislos dži ezeros.

Bare čisli so hin len štar a buter
thana adaj šaj genas avka: 1945 –
ezeros eňa šel saranda the pandž,
12 525 – dešuduj ezera pandž šel
the biš the pandž.

Vašoda hoj pes romanes o ra-
chunki na genen, ehin anglo but
Roma kada vareso nevo, so nadža-
nen.

A'e paťan, hoj oda nane ajso pha-
ro te genel o rachunki romanes, ča
kampel upre te prisikh'ol.

Andrej Giňa

Umíte počítat romsky peníze?

Když lidé, kteří ovládají naši řeč,
přijdou mezi Romy a slyší, jak mlu-
ví, musejí jim vstávat vlasy hrůzou
na hlavě. Ale co se úplně ztratilo
a co už skoro nikdo romsky neumí,
to jsou číslovky. Už dlouho jsem ne-
viděl a neslyšel Roma, že by uměl
počítat tak, jak se to dělávalo kdy-
si. Jezdím za obchodem do mno-
ha měst a vesnic. Někdy mám na-
příklad nachystané brambory v taš-
kách po pěti nebo více kilech. Když
se našich lidí romsky zeptám, jest-
li chtějí šest, sedm nebo víc kilo,
opravdu hodně z nich neví, o čem
mluvím. Neumějí romsky napočítat
ani do deseti. Když někde platíme,
říkáme to už všechno gádžovsky.
Když kupujeme něco za 350 Kč, od
mladšího Roma neuslyším, že by
řekl „trin šel the penda“, ale hned
mu z pusy vyletí „třistapadesát“.

Když to zaslechnu, vzpomenu si
vždycky na nebožku maminku a na
tatínka. Neuměli sice ani číst ani psát,
ale s penězi zacházet uměli. Spousta
lidí by se od nich mohla učit. Moji
rodiče ještě zažili císaře France Jo-
sefa, a tenkrát nebylo mezi lidmi to-
lik peněz jako dneska. Všechno se

počítalo na drobné, na koruny a na
desetníky, později se přešlo na halé-
ře. Za císaře se ještě platívalo zlatý-
mi a drobné se počítaly na grejcary.
Sto grejcarů byl jeden zlatý. Když
pak přišly koruny, Romové je počí-
tali na „stříbrné“ a na „dobré“. Stří-
brné se k nám pravděpodobně dosta-
ly z Indie, ještě dnes se tam peníze
jmenují rupije (rup = stříbro).

Jeden stříbrný byl jako dvě ko-
runy. Ale do deseti korun se počí-
talo normálně, až od deseti se počí-
talo na stříbrné – pět stříbrných, de-
set stříbrných, až do padesáti stříbr-
ných, což bylo sto korun. A dál už
se zase pokračovalo normálně: sto,
dvě stě, tři sta a tak dále. Ale ještě
dnes hodně Romů říká „pendange-
ri“ (penda = padesát) nebo „šelen-
geri“, a znamená to stovka.

Když jezdím do Plzně, zjišťuji,
že tam Romové ještě dnes počítají
peníze na „dobré“. Jedna dobrá je
jako dvě koruny. Stejně jako se po-
čítaly peníze na stříbrné, přesně tak
se počítají na dobré. I v tomto pří-
padě se začíná počítat od deseti ko-
run, což je pět dobrých. Dál se počí-
tá jako se stříbrnými, až do padesá-

ti dobrých – to je sto korun. Zase se
stokoruně říká „pendangeri“ nebo
„šelengeri“. Dál se počítá normál-
ně: dvě stě, tři sta a dál do tisíce, de-
set set se samozřejmě nefiká.

A drobné se odedávna počítaly na
„nové“. Sto nových byla jedna ko-
runa – stejně jako haléře (sto halé-
řů je jedna koruna). Ale na to se už
zapomnělo, mohu říct, že dnes už
nikdo neví, co jsou to „nové“. Řek-
něme, že jeden chleba stojí 19,90 –
devatenáct korun a devadesát no-
vých, rohlík 1,50 – to je jedna ko-
runa a padesát nových.

Abychom tomu rozuměli, musíme
umět přečíst číslovky.

- 1 – jekh
- 11 – dešujekh
- 21 – biš the jekh (bišujekh)
- 2 – duj
- 12 – dešuduj
- 22 – biš the duj (bišuduj)
- 3 – trin
- 13 – dešutrin
- 23 – biš the trin (bišutrin)
- 4 – štar
- 14 – dešuštar
- 24 – biš the štar (bišuštar)
- 5 – pandž

- 15 – dešupandž
- 25 – biš the pandž (bišupandž)
- 6 – šov
- 16 – dešušov
- 26 – biš the šov (bišušov)
- 7 – ehta
- 17 – dešehta
- 27 – biš the ehta (bišuehta)
- 8 – ocho
- 18 – dešochto
- 28 – biš the ocho (bišuochto)
- 9 – eňa
- 19 – dešeňa
- 29 – biš the eňa (bišueňa)
- 10 – deš
- 20 – biš
- 30 – tranda
- Romové počítají nad dvacet také
dvěma způsoby (přibližně to odpo-
ovídá českému jednadvacet, dva-
advacet a tak dále, nebo dvacet jed-
na, dvacet dva a tak dále). Pak se
počítá následovně:
- 40 – saranda
- 200 – duj šel
- 900 – eňa šel
- 50 – penda
- 300 – trin šel
- 1000 – ezeros
- 60 – šovardeš

- 400 – štar šel
- 70 – eftavardeš
- 500 – pandž šel
- 80 – ochtavardeš
- 600 – šov šel
- 90 – eňavardeš
- 700 – ehta šel
- 100 – šel
- 800 – ocho šel

Jestliže počítáme nad třicítku, pak
se používá ten první způsob: 31 –
tranda the jekh, 32 – tranda the duj
a tak dále. A tak se počítá až do stov-
ky. Od stovky do 120 se čísla čtou:
101 – šel the jekh, 102 – šel the duj,
až do 120 – šel the biš. To, co jde nad
sto dvacet, se pak čte jako: 121 – šel
the biš the jekh a tímto způsobem se
skládají čísla až do tisíce.

Čtyřmístná a větší čísla můžeme
číst takto: 1945 – ezeros eňa šel sa-
randa the pandž, 12 525 – dešuduj
ezera pandž šel the biš the pandž.

Protože dnes se číslovky už vět-
šinou romsky nečtou, pro mnoho
Romů jsou asi předchozí řádky něco
nového a neznámého.

Ale věřte mi, že na tom není nic
těžkého, je to jen otázka zvyku.

Andrej Giňa

V salesiánském středisku platí místo koruny zefiríny

OSTRAVA – Romano hangos získalo zajímavou bankovku – sto zefirínů. Zobrazuje Zefirína Jimenez Malla, blahoslaveného španělského Roma (1861–1936). V salesiánském středisku
volného času v Ostravě odměňují těmito „penězi“ děti, což je motivuje k různým aktivitám. Zefiríny jako vnitřní měna střediska mohou být v určitém kurzu proměněny za skutečné peníze
(kh)

Muzeum romské kultury

Bratislavská 67, 602 00 Brno, tel.: 545 571 798, 545 581 206,
fax: 545 214 418, gsm: 608 972 782
e-mail: media@rommuz.cz, www.rommuz.cz
MHD: tram. 2, 4, 9, zast. Tkalcovská, tram. 3, 5, 11, zast. Dětská nemocnice

Program na červen 2009

7. 6. neděle

Vstup do všech výstavních prostor ZDARMA.

Stálá expozice:

Příběh Romů (Etapa 1939–2005) – Na historické ose prezentuje hmotnou i duchovní kulturu Romů.

Výstavy:

Žit! • výstava potrvá do 13. 9. 2009.

Ceija Stojka začala malovat v roce 1989, když jí bylo 56 let. Tato její výstava soustřeďuje především díla reflektující hrůzy prožité války. Obrazy promlouvají přímočarým obsahem a nesmírnou naléhavostí. Nelze však pominout, že jsou projevem velkého výtvarného talentu, který autorku vyjímá ze škatulky tvorby etnické minority.

Každý máme jinou barvu • zahájení výstavy 11. 6. v 16⁰⁰

Výstava kreseb a maleb romských žáků z 1. základní školy v Jarovnicích. Děti, které pocházejí z mnohdy neutěšeného prostředí největší slovenské romské osady poblíž vesnice Jarovnice na východě Slovenska (okr. Sabinov), zobrazují v hodinách výtvarné výchovy pestrý svět plný fantazie, barev a života. Jejich díla vznikla díky výjimečnému přístupu učitele Jána Sajka, který působí na škole již více než dvacet let. Ze starší tvorby žáků bylo uspořádáno velké množství výstav doma i v zahraničí, jejich autoři získali bezpočet ocenění na mezinárodních soutěžích. Výstava potrvá do 18. října 2009.

Otevírací doba • po zavřeno • út–pá 10–18, poslední vstup 17¹⁵ • so zavřeno • ne 10–17, poslední vstup 16¹⁵

Vydávání Romano hangos podporuje Ministerstvo kultury ČR

PŘEDPLATNÉ ROMANO HANGOS	
Příjmení a jméno:	Ulice, číslo domu:
PSČ, místo:	Datum narození:
E-mail:	Telefon:
Název a sídlo peněžního ústavu:	Číslo účtu:
Název organizace:	Adresa:
ICO:	DIC:
Počet objednaných výtisků:	Od čísla:
Způsob platby: ☐ hotově ☐ bankovním převodem bez faktury; variabilní symbol: ☐ složenkou ☐ bankovním převodem na fakturu	
Vyplněný formulář zašlete na adresu: Romano hangos, Bratislavská 65a, 602 00 Brno. Komerční banka Brno-město; číslo účtu: 27-488570217/0100. Cena předplatného na rok 2009 činí 240 Kč.	

Festival Naše kolo Amari kereka

Zástupci několika základních škol a romských organizací v Brně připravují na **27. května** hudební festival. Představení s názvem Naše kolo – Amari kereka začne toho dne ve **14⁰⁰** v **Kulturním domě Omega (na Musilce)**.

Na pestrém programu se bude podílet hudební a taneční skupina Merci, středisko Drom, IQ Roma servis, Muzeum romské kultury a základní školy s převážně romským žactvem na Křenové a Merhautově ulici a náměstí 28. října.

Jednotlivé zúčastněné školy a nevládní organizace budou vystavovat práce svých žáků, školní časopisy, fotografie atd., pravděpodobně na výstavních panelech.

Kdy, jak a kam na letošní Roma Cup?

BRNO – Tradiční futsalový turnaj Roma Cup pro romská mužstva připravuje Josef Rafael alias Vinetou. Proběhnout by měl v sobotu 13. června ve sportovním areálu na Šámalově ulici v Brně, poté by měla následovat zábava a vyhlášení nejlepšího fotbalisty. Zájemci jsou srdečně zváni. Jak Josef Rafael uvedl, startovné činí 1 000 Kč. Mužstva se mu mohou hlásit na adrese SRNM – srnm@srnm.cz či telefonicky na 545 246 673. (pp)

Rádio Rota, Španělská 6, 120 00, Praha 2,
Tel./fax: +420 / 222 987 677, 222 944 393
www.radiorota.cz; e-mail: iveta.demeterova@radiorota.cz

Adresa redakce Romano hangos a Společenství Romů na Moravě

Bratislavská 65a, Brno 602 00
tel.: 545 246 673 www.srnm.cz
číslo účtu: 27-488570217/0100

Street Sounds – soutěž pro mladé romské talenty

Baví tě hudba? Zpíváš si v koupelně? Rapuješ na lavičce v parku? Brnkáš si na kytaru a rád bys všem dokázal, že jsi v tom dobrý? Máš kapelu a chtěl bys vědět, jak na tom jste? Chceš se stát zpěvákem / zpěvačkou, uznávaným/ou hudebníkem/hudebnicí a vydat oficiální album? Jestli ano, tak neváhej a přihlas se do soutěže Street Sounds! (www.street-sounds.cz)

Doplňující informace:

Prvního ročníku Street Sounds 2008 se zúčastnilo 21 soutěžních kapel a tanečních souborů, čtyři výherci vystoupili na festivalu Django Fest. Bylo vydáno album Street Sounds na Django Festu 2008 s nahrávkami všech vystupujících a výherců z festivalu Django Fest. Součástí alba je brožura o multikulturní výchově a romské menšině v České republice.

Vysoká návštěvnost webových stránek Street Sounds. Účast na festivalu se pohybuje kolem 500 návštěvníků. Záštitu nad soutěží převzal kabinet multikulturní výchovy MU.

stránky soutěže: www.street-sounds.cz

stránky festivalu: www.srnm.cz/cz/django-fest.htm

Pokud máte možnost umístit banner soutěže na Vaše webové stránky, můžeme Vám nabídnout umístění

Vašeho banneru na stránkách www.street-sounds.cz. Pokud chcete finančně či mediálně projekt podpořit, další informace získáte na info@street-sounds.cz. Pokud můžete vytisknout upoutávku na Street Sounds a vyvěsit ji na místě vašeho pracoviště, budeme velmi vděční! Děkujeme.

Soutěž Street Sounds je hudebním multikulturním projektem, pořádaným nevládní neziskovou organizací Společenství Romů na Moravě (SRNM). Jde o součást programu festivalu romské hudby Django fest, tradičně pořádaného na podzim v Brně. Plánované datum festivalu spadá na polovinu měsíce listopadu a místem bude brněnský hudební klub Fléda. V rámci projektu Street Sounds soutěží mladé, nejen romské hudební kapely, jeho cílem je podpora romských talentů v oblasti hudby. Soutěž probíhá virtuálně pomocí internetových stránek www.street-sounds.cz, na kterých budou zveřejňovány nahrávky soutěžících kapel. Tyto nahrávky vyhodnotí jak profesionální porota složená z odborníků v oblasti hudby, tak i veřejnost. Výherci soutěže vystoupí na festivalu Django fest na společném pódiu s profesionálními hudebníky. SRNM usiluje, aby výherce soutěže mohl natočit kvalitní album v nahrávacím studiu, další ceny pro výherce zatím závisí na počtu a ochotě sponzorů akce.

Cílovou skupinou soutěže jsou mladí lidé do dvaceti pěti let s hudebními ambicemi. Soutěže se mohou zúčastnit hudební kapely či jednotlivci, ve kterých působí minimálně jeden člen romského původu či se kapela nebo jednotlivce zaměřuje na romskou hudbu. Tato podmínka vypovídá o celkovém zaměření projektu, jehož cílem je integrace romské menšiny a majority skrz hudební oblast, stejně jako pomoc mladým začínajícím talentům a propagace romské kultury a hudby. Na základě této podmínky upozorňujeme, že soutěž je otevřena i majoritě a doufáme v co největší účast smíšených kapel.

Soutěž probíhá ve čtyřech hlavních kategoriích: kategorie hip hop, do které spadá i žánr r'n'b a beatbox, dále pak kategorie jazz a funky, taneční kategorie a nedílnou součástí je i kategorie tradiční romská hudba.

Prvního ročníku Street Sounds 2008 se zúčastnilo 21 kapel a taneční souborů z celé České republiky. Výherci z každé kategorie vystoupili 15. listopadu 2008 na festivalu Django Fest v klubu Fléda společně s kapelami Terne Chave, Bengas, Alvik, Questablists, Paramisara a Romano band. V rámci projektu Street Sounds bylo vydáno album Street Sounds na Django Festu 2008 s nahrávkami všech vystupujících a výherců z festivalu Django Fest. Součástí alba

je brožura o multikulturní výchově a romské menšině v České republice. Album s brožurou je k dostání ve SRNM či může být na požádání zasláno.

Street Sounds 2008 podpořili:

Student Agency, Imagemakers, Vodafone, NROS, Člověk v tísni, Metropolis Live, SE-MO Data s.r.o., Multikulturní centrum Praha a další. Záštitu převzal kabinet multikulturní výchovy Masarykovy univerzity v Brně.

Pravidla soutěže

Kategorie:

hip hop (r'n'b, beatbox)
jazz a funky
tradiční romská hudba
taneční

Podmínky pro soutěžící:

Max. věk účastníků soutěže: 25 let (průměrný věk členů kapely či souboru).

Soutěže se mohou zúčastnit kapely i jednotlivci, kteří jsou nebo ve kterých je minimálně jeden člen romského původu či kapely nebo jednotlivci zaměřeni na romskou hudbu a zpívající romsky.

Zaslání tří písní či videí ve formátu mp3 nebo CD, případně odkaz na webovou stránku (myspace, youtu-

be apod.). Účastník soutěže dosud nevydal žádný oficiální album u nahrávací společnosti.

Porota:

Profesionální hudebníci a odborníci v hudebních kategoriích hip hop (r'n'b, beatbox), jazz a funky, tradiční romská hudba a taneční. Každá kategorie bude mít svůj tým porotců, kteří se stanou garanty jednotlivých hudebních žánrů.

Vedle odborné poroty bude probíhat i veřejné hlasování přímo na stránkách soutěže.

O co se hraje?

- Vystoupení na 8. ročníku festivalu Django Fest společně se známými hudebníky
- následná mediální podpora ze strany pořadatele (zajištění promo fotografií, zveřejnění článků o kapele v novinách Romano hangos i na webu pořadatele, poskytnutí promo materiálů dalším médiím)
- Další odměny se budou odvíjet od jednání se sponzory a budou průběžně zveřejňovány na stránkách soutěže www.street-sounds.cz.

Kateřina Švidrná, koordinátorka projektu

Společenství Romů na Moravě

Bratislavská 65a, 602 00 Brno, tel.: 736 538 194

Romano hangos / Romský hlas. Vychází s podporou Ministerstva kultury České republiky. Vydává Společenství Romů na Moravě. Registrováno Ministerstvem kultury ČR pod č. E 8154. Šéfredaktor: Pavel Pečinka. Redakce: Karel Holomek, Gejza Horváth, Ondřej Giňa. Sazba: Radim Šašinka. Externí spolupráce: Dana Teinitzer-Šarkóziiová, Brno; Kateřina Danyiová, Praha; Jakub Krčík, Praha. Elektronická verze: www.srnm.cz/cz/romanohangos.htm. Redakční rada: Jan Horváth – obč. sdružení Studénka; Jiřina Somsiová – předsedkyně obč. sdružení, Olomouc; Jana Horváthová – ředitelka Muzea romské kultury, Brno; Jiřina Šíková, socioložka, Vlado Oláh, Praha; Kumar Vishwanathan, Ostrava; Hynek Zíma, Brno. Adresa redakce: Bratislavská 65a, 602 00 Brno, tel.: 545 246 673, e-mail: rhangos@volny.cz. IČO vydavatele: 44015178. Bankovní spojení: Komerční banka Brno-město, číslo účtu: 27-488570217/0100. Tiskne: ADATISK, spol. s r. o., Kolonka 303, 679 04 Adamov. Rozšiřuje: Kongrestakt Brno.